Akademin för hälsa, vård och välfärd

ATT VÅRDA PATIENTER MED KARDIOLOGISKA SJUKDOMAR

En allmän litteraturöversikt utifrån sjuksköterskors erfarenheter

ALTUN ZEKI
LARSSON FREDRIK

Huvudområde: Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad
Nivå: Grundnivå
Högskolepoäng: 15 hp
Program: Sjuksköterskeprogrammet
Kursnamn: Examensarbete i vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad
Kurskod: VAE209

Handledare: Maria Fredriksson
Examinator: Linda Sellin

Seminariedatum: 2025-11-06
Betygsdatum: 2025-11-24

SAMMANFATTNING

Bakgrund: Patienters och anhörigas erfarenheter av vård vid kardiologisk sjukdom varierar. Patienter erfar brist på anpassat information och efterfrågar kompetent kontaktperson som fokusera mer på omvårdnadsåtgärder. Även anhöriga erfar brist på information men också vill vara mer delaktiga och samarbeta vid vård av deras närstående. **Syfte:** Syftet är att beskriva sjuksköterskors erfarenheter att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar. **Metod:** En allmän litteraturöversikt genomfördes där 12 vetenskapliga artiklar analyserades, varav 9 kvalitativa, 2 kvantitativa och 1 artikel med mixed-metod. **Resultat:** Litteraturöversikten resulterade i 3 teman utifrån sjuksköterskans perspektiv och kan anses betydelsefull för att vårda vid kardiologiska sjukdomar. Dessa teman var: *organisationens betydelse, vikten av personcentrerad vård och patientutbildning* samt *betydelsen av kontinuitet*. **Slutsats:** Tillförandet av ekonomiska resurser, organisatoriskt stöd, professionella vårdrelationer, adekvat kunskap och utbildning, teamarbete, samt vårdens kontinuitet ansågs av sjuksköterskor vara centrala aspekter vid vård av kardiologiska sjukdomar.

Nyckelord: Allmän litteraturöversikt, Erfarenheter, Kardiologiska sjukdomar, Sjuksköterskor, Vårdande

ABSTRACT

Background: Patients and their relatives' experiences of care for cardiac disease vary. Patients experience a lack of tailored information and request a competent contact person who focuses more on nursing measures. Relatives also experience a lack of information but also want to be more involved and cooperate in the care of their loved one. **Aim:** The purpose is to describe nurses' experiences of caring for patients with cardiological diseases. **Method:** A general literature review was conducted in which 12 scientific articles were analyzed of which 9 were qualitative, 2 were quantitative and 1 was a mixed-method article. **Results:** The literature review resulted in 3 themes from the nurse's perspective and can be considered significant for cardiological nursing. These themes were*: the importance of the organization*, *the importance of person-centered care and patient education* and *the importance of continuity*. **Conclusion:** The provision of financial resources, organizational support, professional care relationships, adequate knowledge and education, teamwork, and continuity of care were considered by nurses to be central aspects in the care of cardiological diseases.

Keywords: Caring**,** Cardiological diseases, Experiences, Litterature review, Registered Nurse

INNEHÅLL

1 INLEDNING 1

2 BAKGRUND 1

2.1 Beskrivning av centrala begrepp 1

2.1.1 Patient 2

2.1.2 Anhörig 2

2.1.3 Sjuksköterska 2

2.2 Kardiologiska sjukdomar 2

2.2.1 Riskfaktorer för kardiologiska sjukdomar 2

2.2.2 Kardiologiska sjukdomar globalt och i Sverige 3

2.3 Tidigare forskning 3

2.3.1 Patienters erfarenheter av att få vård vid kardiologisk sjukdom 3

2.3.2 Anhörigas erfarenheter vid närståendes vård av kardiologisk sjukdom 4

2.4 Vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv 5

2.4.1 Vårdande 5

2.4.2 Vårdrelation 5

2.4.3 Miljö 6

2.4.4 Lidande 6

2.5 Lagar och riktlinjer 6

2.5.1 Patientlagen 7

2.5.2 Patientsäkerhetslagen 7

2.5.3 Hälso- och sjukvårdslagen 7

2.5.4 Patientdatalagen 7

2.5.5 Sjuksköterskors omvårdnadsansvar 7

2.6 Problemformulering 8

3 SYFTE 9

4 METOD 9

4.1 Datainsamling och urval 9

4.2 Analysmetod 11

4.3 Etiska överväganden **13**

5 RESULTAT **13**

5.1 Likheter och skillnader i artiklarnas syfte **13**

5.2 Likheter och skillnader i artiklarnas metod **14**

5.3 Likheter och skillnader i artiklarnas resultat **16**

5.3.1 Organisationens betydelse *16*

5.3.2 Vikten av personcentrerad vård och patientutbildning *17*

5.3.3 Betydelsen av kontinuitet *17*

6 DISKUSSION **18**

6.1 Resultatdiskussion **18**

6.1.1 Diskussion av artiklarnas syfte *18*

6.1.2 Diskussion av artiklarnas metod *18*

6.1.3 Diskussion av artiklarnas resultat *19*

6.2 Metoddiskussion **22**

6.3 Etikdiskussion **25**

7 SLUTSATS **26**

8 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING **27**

REFERENSLISTA **28**

BILAGA A SÖKMATRIS

BILAGA B KVALITETSGRANSKNINGSTABELL

BILAGA C ARTIKELMATRIS

1 INLEDNING

Sjuksköterskor som vårdar patienter med kardiologiska sjukdomar vill förbättra livskvaliteten för patienter och anhöriga, men beskriver sin arbetssituation som komplex och stressande. Detta kan leda till brister i vården och lidande för patienter om det inte åtgärdas. Patienters och anhörigas erfarenheter av denna vård varierar, där vissa är nöjda medan andra upplever främst brister i kontinuitet, delaktighet och samverkan med sjuksköterskor. Detta ställer krav på sjuksköterskor att ha adekvat kompetens för att skapa trygghet och undvika lidande för patienter och anhöriga. Därför valde vi att studera detta ämne eftersom sjuksköterskor har en avgörande roll i denna vård. Genom att beskriva sjuksköterskors erfarenheter kan det bidra till en djupare förståelse för de utmaningar och möjligheter som finns för att förbättra vårdkvaliteten och arbetsmiljön, samt att skapa kunskap inför rollen att jobba som sjuksköterska. I samband med den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, uppmärksammades vikten av sjuksköterskors kompetens och arbetssituation som avgörande för att skapa en trygg och säker vårdmiljö för patienter och anhöriga. Detta väckte intresset att studera hur sjuksköterskors erfar denna vårdform. Intresseområdet till detta examensarbete utgår från en lista publicerat av Akademin för hälsa, vård och välfärd vid Mälardalens universitet, och är inom vårdvetenskap med inriktning omvårdnad. Målet med detta examensarbete är att få ett djupare förståelse för sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar.

2 BAKGRUND

I bakgrunden beskrivs först de centrala begreppen patient, anhörig och sjuksköterska. Därefter beskrivs kardiologiska sjukdomar, riskfaktorer för kardiologiska sjukdomar och kardiologiska sjukdomar globalt och i Sverige. Vidare presenteras tidigare forskning där patienters erfarenheter av att vårdas och anhörigas erfarenheter vid närståendes vård beskrivs. Detta följs av en beskrivning av vårdvetenskapligt perspektiv utifrån vårdande, vårdrelation, miljö och lidande. Sedan följs en beskrivning av lagar och riktlinjer. Bakgrunden avslutas med en problemformulering.

2.1 Beskrivning av centrala begrepp

Nedan beskrivs begreppen patient, anhörig och sjuksköterska då deras betydelse anses centrala för examensarbetet.

2.1.1 Patient

Patient är en person som intar en sjukroll. Det är en person som är i kontakt med sjukvården för att få en diagnos för sina besvär eller behandling för någon sjukdom. Det kommer från latinska ordet *pati* som betyder lida eller tåla (Holmström, 2022). Begreppet patient anses ha en djupare betydelse än att binda personen till en diagnos, det kan anses utgöra en helhetssyn på patienten som den unika människan av kropp, själ och ande (Eriksson, 2018).

2.1.2 Anhörig

Begreppet anhörig anses inte ha någon entydig definition inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten. Anhörig kan avses vara en person inom familjen eller bland de närmaste släktingarna. Exempel på anhöriga som särskilt pekas ut i tillämpliga fall är make, maka, registrerad partner eller sambo (Socialstyrelsen, 2025).

2.1.3 Sjuksköterska

Sjuksköterska tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen, har eget personligt ansvar att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet, samt att ge patienter en sakkunnig och omsorgsfull vård. Yrkesansvaret innebär också att rapportera vårdskador och risker för vårdskador till vårdgivaren. För yrkesutövning som sjuksköterska i Sverige krävs legitimation vilket ska vara en garanti för de kunskaper, färdigheter och egenskaper som krävs för yrket (Socialstyrelsen, 2024).

2.2 Kardiologiska sjukdomar

Kardiologiska sjukdomar eller hjärt-kärlsjukdomar är en grupp sjukdomar som drabbar hjärtat och blodkärlen där kranskärlssjukdomar (angina pektoris och hjärtinfarkt), hjärtrytmrubbningar (hjärtflimmer) och hjärtsvikt är exempel på vanliga sjukdomar. Den vanligaste orsaken till dessa sjukdomar är förträngningar eller åderförkalkning (ateroskleros) i hjärtats kranskärl genom inlagring av exempelvis fett och kalk. Dessa förträngningar försämrar blodcirkulationen till hjärtmuskeln vilket kan leda till sämre syresättning (ischemi) som följd, samt ökad risk för blodproppar och därmed hjärtinfarkt, hjärtsvikt eller arytmier, beroende på hur stor del av muskeln som har påverkats. Andra orsaker till kardiologiska sjukdomar är bland annat infektioner i hjärtmuskeln, medfödda hjärt-och kärlmissbildningar eller fel i hjärtats rytm- eller retledningssystem (Strömberg, 2023).

2.2.1 Riskfaktorer för kardiologiska sjukdomar

Faktorer som ökar risken för kardiologiska sjukdomar kan vara modifierbara eller icke-modifierbara beroende på om de kan påverkas av individens livsstilsförändringar eller inte. Icke-modifierbara riskfaktorer är bland annat kön, ålder och ärftlighet. Avsaknaden av könshormonet östrogen anses bidra till ökad sjukdomsrisk för män. Åldrandet anses leda till förändringar i hjärt-kärlfunktionen vilket ökar risken för kardiologiska sjukdomar

(Strömberg, 2023). Modifierbara eller livsstilsfaktorer anses vara orsaken till tre fjärdedelar av dödligheten i dessa sjukdomar. Exempel på modifierbara riskfaktorer är tobak, nutrition, fetma/övervikt, alkohol och fysisk inaktivitet. Tobaks innehåll av skadliga ämnen som tjära, nikotin och kolmonoxid, för stort intag av skadliga fetter och socker i födan, för stort kaloriintag och för litet intag av bland annat fibrer och frukt i maten anses öka risken. Vidare, hög konsumtion av alkohol och otillräckligt fysisk aktivitet (mindre är 30min/dag) anses öka risken. Dessutom utgör miljörelaterade faktorer som luftföreningar och buller, socioekonomiska faktorer, stress samt underliggande sjukdomar såsom högt blodtryck, psykiska sjukdomar, diabetes och parondontala sjukdomar ökad risk för insjuknande (Strömberg, 2023; Timmis et al., 2024; WHO, 2025).

2.2.2 Kardiologiska sjukdomar globalt och i Sverige

Kardiologiska sjukdomar anses vara den vanligaste dödsorsaken globalt. Uppfattningsvis dör cirka 20 miljoner människor årligen varav 30 000 i Sverige (WHO, 2025). Dessutom lever i Sverige 2 miljoner människor med dessa sjukdomar. Förutom lidande för individen förorsakar sjukdomarna samhällskostnader, exempelvis år 2019 var den cirka 60 miljarder kronor vilket är ungefär 15% av den totala kostnaden för vård och omsorg det året (Hjärt-och lungfonden, 2025). Även om antalet insjuknanden minskar globalt verkar det totala antalet sjuka öka på grund av befolkningsökningen, längre överlevnad av individer som insjuknar och att andelen äldre i befolkningen ökar (Conrad et al., 2018; Timmis et al., 2024). Något oroande är att den socioekonomiska faktorn förorsakar fler sjuka, där medelåldern vid insjuknandet är också lägre (Conrad et al., 2018).

2.3 Tidigare forskning

I det här avsnittet presenteras tidigare forskning relaterat till patienters erfarenheter av att få vård vid kardiologiska sjukdomar och anhörigas erfarenheter av närståendes vård av kardiologiska sjukdomar.

2.3.1 Patienters erfarenheter av att få vård vid kardiologisk sjukdom

Patienter beskriver varierande erfarenheter av att få vård där brister i främst personcentrerad vård påpekas. Patienter erfar behov av mer information relaterad till sin sjukdom där vissa patienter verkar helt sakna kunskapen om innebörden av sin sjukdom (Klint et al., 2019; Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Patienter erfar behovet av en kompetent kontaktperson inom vården att vända sig till vid behov samt efterfrågar råd om kost och motion vid egenvård av sin sjukdom (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Patienter beskriver att vården fokuserar på medicinjusteringar i stället för omvårdnadsåtgärder samt erfar vården som slumpmässig med bristande kontinuitet, vilket leder till en kamp för att samordna sin vård (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Äldre patienter erfar vara mer beroende av sina anhöriga i samband med komplexa kardiologiska vårdsituationer (Wang et al., 2024). Enligt Wang et al. (2024) beror detta på

att sjuksköterskor i stället för att prata med patienten, pratar med dennes anhörig som sedan förmedlar informationen vidare till patienten.

Patienter erfar att brister i att få vård kan orsaka vårdskador, exempelvis oro och ångest. Patienters beskrivning av ångest är relaterad till; osäkerheten om vad som ska hända efter utskrivning från sjukhuset, stöd gällande mediciner, att komma ihåg instruktionerna och minnas alla råd från hälso- och sjukvårdspersonalen (Krane et al 2023; Mbuzi et al., 2017). Patienter erfar oro för den kommande boendesituationen och hur de ska informera sina anhöriga om deras nya livssituation (Mbuzi et al., 2017).

Patienter erfar generellt sämre vårdkvalitet och beskriver kvalitén på behandling för smärta, andfåddhet, trötthet, sömnsvårigheter och illamående till mellan 2,4 och 3,0 på en femgradig skala. Patienter erfar aptitlöshet som svårast att få effektiv behandling för (2,19) medan erfarenheten över vårdpersonalens bemötande av deras familj och vänner är de mest nöjda med (3,65). Patienter erfar också att de är respekterade (3,4) och att de har tillgång till de hjälpmedel som behövs (3,64) (Ängerud, et al., 2017).

2.3.2 Anhörigas erfarenheter vid närståendes vård av kardiologisk sjukdom

Anhöriga erfar brister i samarbete med sjuksköterskor vid närståendes vård, där de känner sig ignorerade (Waldemar et al., 2023). Anhöriga beskriver att det förekommer bristande samarbete mellan olika avdelningar i samband med att deras närstående flyttas och måste förklara om sin sjukdom för nya sjuksköterskor (Waldemar et al., 2023). Vidare utrycker anhöriga önskemål om att sjuksköterskan ska finnas där för de vid närståendes vård (Jennings et al., 2023; Waldemar et al., 2023).

Anhöriga beskriver brister i delaktighet och erfar sig exkluderade i vårdteamet vid vård av deras närstående, där dessa brister leder till förvirring, oro, rädsla och trauma (Gusdal, et al., 2016; Jennings et al., 2023). Anhöriga erfar att de räknas med men inte beaktas, eftersom deras vård av närstående tas för givet medan deras behov av att bli sedda och bekräftade av vårdpersonal inte tillgodoses (Gusdal, et al., 2016). Bristerna i delaktighet beskrivs av anhöriga att det skapar inkongruens mellan anhörigas och närståendes förståelse och acceptans av sjukdomen (Gusdal, et al., 2016; Jennings et al., 2023).

Anhöriga erfar bristande stöd i samband med deras närståendes vård, där psykiskt stöd, bättre kommunikation och mer information under samt efter vårdtillfället efterfrågas (Jennings et al., 2023; Gusdal, et al., 2016; Bjørnnes, et al., 2019). Anhöriga beskriver sin kunskapsbrist om sjukdomen och efterfrågar möjligheten att prata med vårdpersonalen om de känslomässiga och relationella konsekvenserna av sjukdomen (Gusdal, et al., 2016). Anhöriga erfar bristande uppföljningsstöd och information skapar osäkerhet att vårda sin närstående efter utskrivning från sjukhus trots att de är motiverade (Bjørnnes, et al., 2019). På grund av detta efterfrågar anhöriga anpassat verbal eller skriftlig information för att vårda den närstående hemma samt stöd vid eventuell försämring av dennes hälsa (Bjørnnes, et al., 2019).

2.4 Vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv

I examensarbetet valdes det vårdvetenskaplig teoretiska perspektivet utifrån Katie Erikssons (2018) caritativa teori, där vården präglas av kärlek och barmhärtighet, då det anses stämma överens med examensarbetets syfte. Nedan beskrivs delar av teorin utifrån begreppen vårdande, vårdrelation, miljö samt lidande.

2.4.1 Vårdande

Vårdandet är ett naturligt mänskligt beteendemönster vilket innefattar hela individen och har en hälsofrämjande funktion. Vårdandets idé och konst är att utveckla en varmare, mjukare och kvalitativ vård där vikten att förstå vårdandet utifrån de ursprungliga elementen att ansa, leka och lära poängteras. Ansning anses vara en naturlig tendens till vårdande utifrån medfödda beteenden och förvärvade traditionella egenskaper. Ansning anses vara ett uttryck för vänskap, vilja den andre väl, och kännetecknas av värme, närhet och beröring. Lekandet och lärandet anses vara naturliga beteendemönster och viktiga inslag i den naturliga vården. Lek och inlärning befrämjar sammanhållning och social kompetens. Lekandet handlar om övning, prövning, lust, skapande och allvar. I vårdsammanhang poängteras vikten att utrymme ges för att anpassa leken efter individens förutsättningar. Lärandet bör vara en naturlig, trygg och kontinuerlig process mellan själv och andra, där omvärlden är en drivkraft i lärandet. Det naturliga lärandet bör växa fram ur människans egna behov, där vårdarens uppgift är att möjliggöra och underlätta lärandet med inslag av lek (Eriksson, 2018).

2.4.2 Vårdrelation

Vårdrelationens kärna utrycks i termer av tro, hopp och kärlek. Varje människa har någon form av tro och utgör en inifrån styrd moralisk kod om vad som är rätt eller fel. Denna inre hållning innebär förutsättning för yttre förhållanden att skapa en personlig relation unik för varje människa och utgör de centrala elementen inom vården. I vårdsammanhang skulle en relation exempelvis utgöras mellan patient och sjuksköterska, och grunda sig på ömsesidighet och fri vilja. Tro och hopp hör ihop, där hopp anses utgöra ett uttryck om att inte ge upp och sträva emot målet, en djupare och genuin gemenskap (Eriksson, 2018).

Vårdrelationen mellan sjuksköterska och patient skapar utrymme för patienten att uttrycka sina aktuella begär, behov och problem. Eftersom relationen bygger på ömsesidighet bör den framskrida utifrån både patientens och sjuksköterskans beredskap, där vårdaren inte får forcera relationen. Vårdrelationen är professionell och grundar sig på kunskap och uppfyller de etiska kraven. Syftet med vårdrelationen är att sjuksköterskan stödjer patienten kontinuerligt i hälsoprocesser, där kontinuitet innebär stöd till optimal hälsa uppnåtts (Eriksson, 2018).

2.4.3 Miljö

Miljö är ett samexisterande mångdimensionellt fenomen bestående av en omvärld, en medvärld och en egen värld. Individen är en del av sin omgivning och kan därför inte helt genomskåda eller utlämna alla aspekter av sin miljö. Individens inre och yttre värld bildar därför en enhet. Individens hälsa och välbefinnande hänger ihop med välståndet eller illabefinnande i ett större sammanhang. För förståelsen av hälsoprocessen bör vårdaren vidga förståelse för större sammanhang runtomkring patienten. Miljön anses som avgörande i läkprocessen där vårdaren skapar förutsättningar för välbefinnande, samt verktyg för att hantera obalans i kropp och själ. Vårdandet utifrån detta anses assistera naturens helande verkan på individen och skapar förutsättningar både kroppsligt och i omgivningen (Eriksson, 2018).

För att vårdaren ska lyckas bedriva patientcentrerad vård bör hälsa och sjukdomstillstånd förklaras för patienten och hur patienten lever i det i den vårdandes miljö. Med den vårdande miljön anses förståelsen av de etiska, estetiska och teoretiska kunskaper nödvändiga för att skapa en helande vårdmiljö (Eriksson, 2018).

2.4.4 Lidande

Lidandet är den lidande människans livssituation och är vårdvetenskapens kärna. Sjuksköterskors uppgift är att hjälpa den lidande människan att leva med sjukdomen och att med alla medel lindra lidande. Lidande kan erfaras på tre nivåer: att ha lidande, att vara i lidande och att varda lidande. Att ha lidande är att vara driven och styrd av yttre omständigheter, att vara främmande för sig själv, sina inre begär och sina egna möjligheter. Att vara i lidande är att söka något mer enhetligt och kortsiktigt lindras det genom behovstillfredsställelse. Att varda i lidande är en kamp mellan hopp och hopplöshet, mellan liv och död, där seger leder till högre grader av integration och möjligen mening i sitt lidande (Eriksson, 2018).

Inom vården finns tre former av lidande: sjukdomslidande, vårdlidande och livslidande. Sjukdomslidande är lidande som beskrivs i relation till sjukdom och behandling, och kan vara kroppsligt smärta eller själsligt och andligt lidande. Vårdlidande är lidande som erfars i vårdsituationen, exempelvis kränkning av patientens värdighet, fördömelse och straff, maktutövning samt utebliven vård, medan livslidande är det lidande som är relaterad till allt vad det kan innebära att leva och att vara människa bland människor. Lidande kan lindras genom att skapa en vårdkultur där patienten känner sig välkommen, respekterad och vårdad. En vårdkultur där patienten erfar rätten och utrymmet att vara patient (Eriksson, 2018).

2.5 Lagar och riktlinjer

Nedan beskrivs de lagar och riktlinjer relevanta för sjuksköterskors omvårdnadsansvar.

2.5.1 Patientlagen

Patientlagen (SFS 2014:821) betonar att målet med svensk hälso- och sjukvård är en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. I 1 kap §6 beskrivs att vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och den enskilde människans värdighet. Lagen syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning samt till att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Dessutom poängteras i kap 1 §7 vikten av att svensk hälso- och sjukvård är av god kvalitet och överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet (Patientlag [PL], 2014).

2.5.2 Patientsäkerhetslagen

Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) poängterar vikten av att svensk hälso- och sjukvård bedrivs på ett för patienten tryggt och säkert sätt, där målet är att förhindra uppkomst av vårdskador. I 1 kap §5 beskrivs att med vårdskada avses i lagen lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvård (Patientsäkerhetslag [PSL], 2010).

2.5.3 Hälso- och sjukvårdslagen

Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) betonar skyldigheten att i samverkan med patient, upprätta en individuell hälso- och sjukvårdsplan där planerade och beslutade åtgärder framgår samt patientens möjlighet att välja behandlingsalternativ inom hälso- och sjukvård (Hälso- och sjukvårdslag [HSL], 2017).

2.5.4 Patientdatalagen

Patientdatalagen (SFS 2008:355) betonar sjuksköterskors skyldighet att föra patientjournal. Patientjournalen ska innehålla de uppgifter som behövs för en god och säker vård, bland annat om: patientens identitet, vidtagna och planerade åtgärder, ställd diagnos, den information som lämnats till patienten samt patienten har avstådd från viss vård eller behandling (Patientdatalag [PDL], 2008).

2.5.5 Sjuksköterskors omvårdnadsansvar

Legitimerade sjuksköterskor ansvarar för och leder omvårdnadsarbetet. Detta ska utföras i partnerskap med patienten och anhöriga, vilket innebär att vården anpassas efter den unika personens önskemål och förutsättningar. I anpassningen är det viktigt att sjuksköterskor kritisk granskar beslut och använder metoder som gör störst nytta i vårdandet av patienten. Vikten av vårdmetoder som är baserade på vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet poängteras. Vidare skall sjuksköterskor informera patienter och anhöriga utifrån behov och på ett anpassat sätt, samt verka för säker vård och säkra vårdmiljöer. Sjuksköterskors omvårdnadsarbete sammanfattas i sex kärnkompetenser: personcentrerad vård, samverkan i

team, evidensbaserad vård, förbättringskunskap för kvalitetsutveckling, säker vård och informatik (Svensk sjuksköterskeförening, 2024).

Den internationella etiska koden för sjuksköterskor beskriver professionens värdegrund och ansvar samt är en vägledning för etiska beslut i vården. Koden omfattar fyra huvudområden; sjuksköterskans ansvar gentemot personer i behov av vård, ansvar i yrkesutövningen, ansvar för professionens utveckling samt ansvar i frågor om global hälsa. Den betonar respekt för mänskliga rättigheter, integritet, konfidentialitet, informerat samtycke, patientsäkerhet och personcentrerad vård. Koden lyfter också vikten av att sjuksköterskor bidrar till forskning, utveckling och en god arbetsmiljö samt att stå upp mot oetiska arbetsförhållanden. I ett globalt perspektiv framhålls hälsa som en mänsklig rättighet och sjuksköterskors roll är att främja hållbar utveckling och social rättvisa. Den professionella värdegrunden uttrycks genom respekt, rättvisa, empati, omsorg, medkänsla, integritet, tillit och solidaritet. Sjuksköterskor förväntas reflektera över koden i sitt dagliga arbete och använda de etiska principerna autonomi, att göra gott, att inte skada och rättvisa, både i mötet med patienter och i organisatoriska samt samhälleliga sammanhang (Svensk sjuksköterskeförening, 2022).

2.6 Problemformulering

Kardiologiska sjukdomar är vanliga i Sverige och globalt. Målet att vårda patienter med dessa sjukdomar att lindra patienters lidande och bidra till bättre livskvalitet för patienter och deras anhöriga. Vid vård av dessa sjukdomar visar tidigare forskning av patienters erfarenheter på behovet av bland annat information, kompetent personal, personcentrerad vård samt mindre fokus på medicinjusteringar. Exempelvis beskriver äldre patienter att deras behov förbises eftersom sjuksköterskor pratar hellre med deras anhörig som förmedlar informationen vidare till de. Även tidigare forskning om anhörigas erfarenheter vid vård av deras närstående visar på brister i vården med bland annat stress, ångest, tidsbrist, bristande samarbete och delaktighet samt vikten av att sjuksköterskor finns där vid behov. Att sjuksköterskor involverar anhöriga i närståendes vård är önskvärt visar forskningen. Vårdvetenskaplig teori betonar att vård vid dessa sjukdomar kräver samarbete mellan patienter, anhöriga och sjuksköterskor. Lagar och riktlinjer betonar sjuksköterskors omvårdnadsansvar, där vården ska anpassas efter individens berättelse, behov och värderingar, samtidigt som den bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet. Trots detta föreligger det brister i vården där sjuksköterskor är ansvariga och om dessa brister inte åtgärdas kan det orsaka vårdlidande hos patienten och anhöriga. Genom detta examensarbete är avsikten därmed att inhämta kunskaper om sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med dessa sjukdomar för att främja en djupare förståelse för möjligheter och utmaningar som bidrar till en god och säker vård.

3 SYFTE

Syftet är att beskriva sjuksköterskors erfarenheter att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar.

4 METOD

I metodavsnittet presenteras datainsamling och urval, analysmetod och etiska överväganden. Metoden vald för detta examensarbete är en allmän litteraturöversikt enligt Friberg (2022a). Metoden ansågs lämplig eftersom den skapar möjligheten att beskriva ett bredare perspektiv inom det specifika intresseområdet genom att kunna använda både kvalitativ och kvantitativ forskning. Genom att använda metoden kan en aktuell översikt över kunskapsläget inom det valda omvårdnadsrelaterat problemområdet skapas, vilket kan möjliggöra att svara på examensarbetets syfte (Friberg, 2022a).

4.1 Datainsamling och urval

Informationssökningen inleddes översiktlig med avsikten att genom enskild sökning på sökorden kunna orientera i intresseområdet. Därefter arbetades det med att identifiera sökord och synonyma termer lämpliga att inkludera för att hitta artiklar som svarar på syftet. Dessa sökord samt synonyma termer dokumenterades i olika tabeller och dokument för att kunna användas vidare inför informationssökningen. Enligt Östlundh (2022) ger bred urval av synonyma termer tillsammans med nya sökord bättre förutsättningar för att ett bra sökresultat ska uppnås. De två databaserna som användes för sökningarna var CINAHL Plus och PubMed. De ansågs relevanta för att de kompletterar varandra för examenarbetets intresseområde. Enligt Östlundh (2022) har CINAHL Plus fokus mot omvårdnad medan PubMed har fokus mot medicin och hälsa. Vidare enligt Östlundh (2022) för att få ett bra evidensbaserat litteraturval krävs det mer än en databas i sökningen. Utifrån syftet vilket är att beskriva sjuksköterskors erfarenhet av att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar ansågs denna kombination av databaser lämplig för att täcka sjuksköterskans perspektiv och få en bredare uppfattning.

För att underlätta urvalet användes avgränsningsfunktioner i de valda databaserna. Enligt Östlundh (2022) används avgränsningsfunktioner för att sortera bort de artiklar ej relevanta för problemområdets syfte. Friberg (2022b) menar på att kriterierna för valet av artiklar bör vara tydliga, för att vissa artiklar ska kunna inkluderas medan andra exkluderas. I examensarbetet användes avgränsningarna för både PubMed och CINAHL Plus. I databasen CINAHL Plus användes avgränsningarna 10 years, English och Peer review medan i databasen PubMed var avgränsningarna 10 years, English och Humans. Avgränsningen Humans användes i PubMed för att få artiklar med relevans för människor och att exkludera

artiklar om djur. Enligt Östlundh (2022) innebär funktionen peer review att artikeln har blivit granskat av oberoende forskare inom samma forskningsområde. För databasen PubMed användes Ulrichwebb eftersom funktionen peer reveiw inte finns, vilket enligt Mårtenson & Fridlund (2023) innebär samma sak. Engelska språket ansågs vara en avgränsning utifrån intresseområdet för samtliga artiklar då Östlundh (2022) menar att engelska språket anses vara forskningens språk. Enligt Östlundh (2022) är vetenskap en färskvara och äldre forskning kanske inte är relevant. Därför användes avgränsningen där endast artiklar från 2015 till 2025 inkluderades i examensarbetet. Vidare användes inklusions- och exklusionskriterierna att artiklarna skulle utgå från allmän sjuksköterskors perspektiv, handla om omvårdnad inom kardiologisk sjukdom och besvara problemområdets syfte. I artiklar där det förekom både specialist- och allmänsjuksköterskans perspektiv samt i artiklar där perspektiv från flera professioner förekom analyserades endast allmän sjuksköterskors perspektiv.

Inledningsvis identifierades sökorden *Nurs*, Nurse, Nurse perception* och *Nurse Experience,* användes för att få artiklar i syfte att undersöka sjuksköterskans erfarenheter. Sökorden *Cardiac care, Cardiac caring, Cardiology, Coronary care, Heart failure* och *Myocardial infarction* användes för att få träffar om att vårda inom kardiologi. Sökorden *Experience of, Patient** och *Patient care* användes för att få en bredare sökning inom vårdande och att begränsa sökresultaten där det inte handlade om vårdande. För att få fler relevanta artiklar under datainsamlingen inkluderas böjningsformen av vissa söktermer. Detta utfördes genom att använda söktekniska funktionen trunkering, vilket enligt Östlundh (2023) innebär att ordstammen av söktermen används tillsammans med trunkeringstecknet asterisk ”*”. På det sättet möjliggörs att databaserna kan söka efter ett ords alla böjningsformer. De trunkerade sökorden under datainsamlingen var *Nurse* och *Patient*. För att bredda träffmöjligheten i sökandet med synonymer och sökord användes sökmetoden med funktionen booleska operatorer, vilket enligt Östlund (2022) ger möjligheten i att specificera hur sökorden kombineras. För att hitta artiklar som svarar på syftet i examensarbetet användes de booleska operatorerna AND och OR för att kombinera sökorden i databaserna.

Totalt gjordes 6 sökningar i databaserna för att hitta vårdvetenskapliga artiklar relaterat till syftet. Vikten av att planera och dokumentera sökprocessen betonas av Östlundh (2022). Enligt Östlundh (2022) bör ett arbetsdokument skapas och innehålla de informationskällor sökningen är gjord i, de använda sökorden och hur de har kombinerats samt eventuella avgränsningar. Därför skapades ett dokument i form av en tabell där databaser, sökord, urval och titel framgår. Friberg (2022a) betonar vikten av att anlägga ett helikopterperspektiv för att få en översiktsbild och möjlighet att se karaktären av artiklarna. Enligt Friberg (2022a) innebär detta att läsa sammanfattningen av de artiklar som resulterade i informationssökningen. Vidare menar Friberg (2022a) på att läsningen av sammanfattningar bör ske med kritiska ögon för att tyda det intressanta i artiklarna. Därför anläggs ett helikopterperspektiv över informationssökningen för att hitta lämpliga artiklar vilket svarar på examenarbetets syfte.

Den kombinerade sökningen i databasen CINAHL Plus resulterade i totalt 195 artiklar fördelade på 2 sökningar. Efter att ha läst titeln på samtliga 195 artiklar valdes 27 artiklar

vilka ansågs ha potential för examensarbetets syfte. Sammanfattningen av dessa 27 artiklar lästes och de lämpliga artiklarna, totalt 11 artiklar, valdes att läsas i fulltext. Efter att ha läst fulltexten valdes 4 artiklar för examensarbetet, medan resterande 7 artiklar selekterades bort på grund av att deras innehåll inte ansågs besvara examensarbetets syfte utifrån sjuksköterskors erfarenheter. Samma process utfördes med val av artiklar via databasen PubMed. De kombinerade 4 sökningarna resulterade i totalt 346 artiklar, samtliga artiklars titlar lästes och av dessa valdes 56 artiklar som ansågs ha potential för examensarbetets syfte. Sammanfattningen av dessa 56 artiklar lästes och av de lämpliga artiklarna, totalt 17 artiklar, valdes att läsas i fulltext. Av dessa 17 fulltext valdes sedan 8 artiklar till examensarbetet medan resterande 11 artiklar selekterades bort då de inte besvarade examensarbetets syfte utifrån sjuksköterskors erfarenheter. Enligt Östlundh (2022) för att uppnå full transparens av informationssökningsprocessen bör ett flödesschema användas. I det redovisas antalet artiklar i informationssökningen, antalet uteslutna artiklar efter granskning av titlar och sammanfattningar, antalet artiklar granskade i fulltext, samt hur många artiklar som slutligen inkluderades i examensarbetet. Ett flödesschema över denna informationssökningsprocess framgår av Bilaga A, S*ökmatris*.

För att bedöma kvaliteten på de 12 artiklar valda till examensarbetet och identifiera eventuella brister utfördes en kvalitetsgranskning med en kvalitetsgranskningstabell. Syftet av en kvalitetsgranskning enligt Friberg (2022a) är att valda artiklar granskas efter totalkvalitet, samt att artiklarna håller hög vetenskaplig kvalité. För granskning av kvalitativa och kvantitativa artiklar föreslår Friberg (2022c) sammanlagt 27 olika frågor. Utifrån ett kritiskt förhållningssätt relevant till examensarbetets syfte valdes 9 frågor och omformulerades för att erhålla svaret ja eller nej. Viktigt vid omformuleringen av frågorna var att deras innebörd inte ändrades. De omformulerade kvalitetsfrågorna användes till samtliga 12 artiklar valda till examensarbetet. Artiklarna kvalitetsgranskades i tabellen utifrån dessa frågor där svaret ”ja” innebär poäng och ökad kvalitetsnivå medan svaret ”nej” inte ger något poäng. Poängstrukturen delades in i 3 olika nivåer; 7–9 hög kvalitet, 4–6 medel kvalitet och 0–3 låg kvalitet. I kvalitetsgranskningen gjordes en sammanfattande bedömning av varje artikel efter genomgången av samtliga frågor i granskningstabellen. Bedömningen gjordes att artiklar med sammanlagt under 7 poäng efter kvalitetsgranskningen skulle exkluderas. Ingen av de kvalitetsgranskade artiklarna exkluderades från examensarbetet och redovisas i Bilaga B, *Kvalitetsgranskningstabell*. Efter kvalitetsgranskningen valdes totalt 12 artiklar; 9 kvalitativa artiklar, 2 kvantitativa artiklar och 1 artikel med mixed-metod. Dessa artiklar användes vidare i analys (Bilaga C, *Artikelmatris*).

4.2 Analysmetod

Använd analysmetod var allmän litteraturöversikt enligt Friberg (2022a) och genomfördes utifrån dess fyra analyssteg. Det första steget i analysen innebär att sätta sig in och förstå innehållet i varje artikel (Friberg, 2022a). Detta görs genom att varje artikel läses flera gånger och sammanfattas i en text relevant för syftet. Enligt Friberg (2022a) kan detta också ses som en validering och säkerställer att allt väsentligt har uppfattats och dokumenterats. Alla 12

artiklar till examensarbetet lästes flera gånger för att förstå dess innehåll. Samtliga artiklar lästes enskilt på originalspråket engelska. Delar av vissa artiklar översättes till svenska språket genom att använda Google översättning och gjordes för att förmå klarhet och djupare förståelse av innehållet. För förståelse av vissa medicinska begrepp i de valda artiklarna användes svensk MeSH, vilket enligt Östlundh (2022) är en ämnesinriktad ordlista och används för att hitta mer precisa svar till begreppen. Efter att artiklarna hade lästs enskilt, diskuterades deras innehåll och sammanfattades i ett dokument. Slutligen, sammanfattades innehållet i de kvalitativa artiklarna för sig och de kvantitativa artiklarna för sig. Kvalitativa innehållet i artikeln med mixed-metod sammanfattades med kvalitativa artiklar och den kvantitativa delen av artikeln med kvantitativa artiklar. I den sammanfattade textdokumentet framkom uppgifter om artiklarnas resultat, syfte, slutsats, urval och vilken metod som användes.

I analysens andra steg är syftet att organisera och strukturera de 12 artiklarna utifrån olika relevanta aspekter exempelvis syfte, metod och resultat för att förmå en överskådlighet som grund för den fortsatta analysen (Friberg, 2022a). I examensarbetet har formuleringen av artiklarnas syfte behållits på originalspråket engelska, vilket anses eliminera eventuella misstolkningar vid översättning till svenska språket. Lämpliga aspekter att ta med i den slutliga artikelmatrisen till examensarbetet var artikelförfattarnas namn, artikelns titel, årtal, syfte, land, resultat samt vilken tidskrift. Vidare framgår i metod delen uppgifter om ansats, urval, datasamling och analysmetod (Bilaga C, *Artikelmatris*).

I analysens tredje steg är syftet att jämföra artiklarna med avsikten att kunna urskilja likheter och skillnader mellan artiklarna med avseende på syfte, metod och resultat (Friberg, 2022a). Enligt Friberg (2022a) kan kvalitativa artiklar och kvantitativa artiklar delas upp och presenteras var för sig. Uppdelningen av artiklarna till examensarbetet uppdelades enligt denna rekommendation. Den kvalitativa delen av artikeln med mixed-metod ingår i den kvalitativa presentationen och den kvantitativa delen av artikeln i den kvantitativa presentationen. Ett dokument skapades för respektive ansats där informationen om artiklarna syfte, metod och resultat samlades. Därefter identifierades först likheter och skillnader mellan artiklarna med avseende på syfte och metod, och slutligen med avseende på resultat. Mixed metod-artikeln jämfördes med kvalitativa artiklar och kvantitativa artiklar med avseende på likheter och skillnader. Resultatet av denna analys fördes delvis som löpande text men formulerades också till två översiktstabeller för ytterligare förtydligande. Den första tabellen (Tabell 1) avser information om artiklarnas syften där artiklarnas syftesverb och nyckelord framgår. I den andra tabellen (Tabell 2) avser information om artiklarnas metod där artiklarnas ansats, datainsamling och analysmetod framgår.

I steg fyra av analysen beskriver Friberg (2022a) att innehållet i analysen sorteras i de aspekterna som anses kunna handla om samma sak, under lämpliga rubriker. Friberg (2022a) menar på att med detta förfarande ges läsaren förståelse för området. De tidigare framkomna likheter och skillnader mellan artiklarna sammanställdes och diskuterades, för att slutligen sorteras i olika teman under examensarbetets resultatdel. De tre slutgiltigt framkomna teman var: *Organisationens betydelse*, *Vikten av personcentrerad vård och patientutbildning* samt *betydelsen av kontinuitet*.

4.3 Etiska överväganden

Examensarbetet utfördes vetenskapligt utifrån publicerat forskningsmaterial med målet att frambringa kunskap och öka förståelsen för fenomenet. Under processen att skriva detta examensarbete har det varit avgörande att förhålla sig till gällande lagar och forskningsetiska principer. Kjellström (2023) påpekar att forskningsetik tillför att värna om forskningens anseende, allmänhetens förtroende för högskoleutbildning och forskning, samt stödja studenten i svåra situationer och intressekonflikter. Författarna till examensarbetet har haft en kritisk och objektiv förhållning till analyserade artiklar, samt beaktat lagen (SFS 2019:504) om författarnas ansvar för att examensarbetet utförs enligt god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning. Examensarbetet följer principer för god forskningssed enligt ALLEA (2023). De principerna beskrivna och inkluderade enligt ALLEA (2023) för god forskningssed är tillförlitlighet, ärlighet, respekt och ansvarighet. Principerna var vägledande i arbetet och hanteringen av praktiska, etiska och intellektuella problem vilka är förenade med forskning. Referenser och källhänvisningar redovisas för transparens och möjlighet för läsaren att själv kontrollera hänvisade fakta. Referenserna redovisats enligt APA 7 enligt American Psychological Association (2023). Examensarbetets genomfördes utifrån metoden allmän litteraturöversikt (Friberg, 2022a) vilket innebär att examensarbetet är baserat på artiklar vilka har genomgått etikprövning och har publicerats i godkända vetenskapliga tidskrifter.

5 RESULTAT

Totalt analyserades 12 artiklar för examenarbetets resultat varav 9 artiklar var kvalitativa, 2 artiklar var kvantitativa och 1 artikel var av mixed-metod. Först presenteras likheter och skillnader i artiklarnas syfte och metod följt av en presentation av likheter och skillnader i de olika teman framkomna av artiklarnas resultat. Tre teman urskildes efter analysen: *Organisationens betydelse*, *Vikten av personcentrerad vård och patientutbildning* samt *betydelsen av kontinuitet*.

5.1 Likheter och skillnader i artiklarnas syfte

Samtliga av de 12 studerade artiklars syfte utgick från sjuksköterskors perspektiv att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar, varav 9 kvalitativa artiklar (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015; Boyde, M., et al., 2021; Charosaei, F., et al., 2023; Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024; Ecarnot, et al., 2018; Hosseini et al., 2015; Zare, et al., 2020; Östman, et al., 2021), 1 mixed-metod artikel (Yoo & Shin, 2024) och 2 kvantitativa artiklar (Aldhahir, 2022; Goto & Yamauchi, 2021). 4 av artiklarna hade skillnaden att även om sjuksköterskors perspektiv framgick tydligt, fanns även perspektiv från andra professioner (Charosaei, F., et al., 2023 Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024; Ecarnot, et al., 2018; Hosseini et al., 2015). En likhet med 3 av de kvalitativa artiklarna var att de använde

syftesverbet ”beskriva” (Andersson et al., 2015; Ecarnot, et al., 2018; Östman, et al., 2021), medan 4 kvalitativa artiklar hade likheten att de använde syftesverbet ”upptäcka” (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Boyde, et al., 2021; Charosaei, et al., 2023; Hosseini et al., 2015). Till skillnad från dessa hade de 2 övriga kvalitativa artiklarna av Zare, et al., (2020) syftesverbet ”förklara” medan Dağcan Şahin & Gürol Arslan, (2024) använde syftesverbet ”granska”. Skillnaden i syftesverb mellan de kvantitativa artiklarna var ”undersöka” som användes av Goto & Yamauchi (2021), medan syftesverbet att ”bedöma” användes av Aldhahir (2022). Artikeln med mixed-metod hade skillnaden från de övriga artiklarna genom att den använde syftesverbet ”bekräfta” (Yoo & Shin, 2024). Samtliga artiklars syftesverb framgår i Tabell 1.

En identifierad likhet med 5 av de studerade artiklarna var att de använde nyckelordet uppfattning, varav 4 kvalitativa (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson et al., 2015; Ecarnot, et al., 2018; Zare, et al., 2020) och 1 kvantitativ (Aldhahir, 2022). Till skillnad från alla de övriga artiklarna hade en artikel nyckelordet perspektiv (Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024). En annan upptäckt likhet var att 3 av artiklarna hade nyckelordet erfarenhet, varav 2 kvalitativa (Hosseini et al., 2015); Östman, et al., 2021) och 1 kvantitativ artikel (Goto & Yamauchi, 2021). Likheten mellan 2 kvalitativa artiklar var att de använde nyckelord som barriärer och faciliteter (Boyde, et al., 2021; Charosaei, et al., 2023).

Tabell 1: Likheter och skillnader i artiklarnas syften.

Författare, (år)	Syftesverb	Nyckelord
Östman, et al., (2021)	Beskriva	Erfarenhet
Hosseini et al., (2015)	Upptäcka	Erfarenhet
Ecarnot, et al., (2018)	Beskriva	Uppfattning & attityd
Yoo & Shin, (2024)	Identifiera	Beteende
Akbarian-Rokni, et al., (2023)	Upptäcka	Uppfattning
Andersson, et al. (2015)	Beskriva	Förståelse
Zare, et al., (2020)	Förklara	Uppfattning
Aldhahir (2022)	Bedöma	Uppfattning
Goto & Yamauchi (2021)	Undersöka	Erfarenhet
Dağcan Şahin & Gürol Arslan, (2024)	Undersöka	Perspektiv
Charosaei, F., et al., (2023)	Upptäcka	Barriär
Boyde, M., et al., (2021)	Upptäcka	Barriär & faciliteter

5.2 Likheter och skillnader i artiklarnas metod

Av de studerade 12 artiklarna hade 9 kvalitativ ansats (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015; Boyde, M., et al., 2021; Charosaei, F., et al., 2023; Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024; Ecarnot, et al., 2018; Hosseini et al., 2015; Zare, et al., 2020; Östman, et al., 2021), till skillnad från 2 artiklar där det förekom kvantitativ ansats (Aldhahir, 2022; Goto & Yamauchi, 2021) och 1 artikel vilket hade ansatsen mixed-metod (Yoo & Shin, 2024). En likhet med samtliga 9 studerade artiklar med kvalitativ ansats, inklusive artikeln med mixed-metod ansats, var att de använde metoden intervjuer för datainsamling (Akbarian-

Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015; Boyde, M., et al., 2021; Charosaei, F., et al., 2023; Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024; Ecarnot, et al., 2018; Hosseini et al., 2015; Yoo & Shin, 2024; Zare, et al., 2020; Östman, et al., 2021). En likhet med de 2 kvantitativa artiklarna (Aldhahir, 2022; Goto & Yamauchi, 2021) och artikeln med ansatsen mixed-metod (Yoo & Shin, 2024) var att de använde metoden enkäter för datainsamling. En identifierad skillnad var att artikeln med ansatsen mixed-metod hade både metoden intervjuer och enkäter för datainsamling (Yoo & Shin, 2024). En identifierad likhet med 5 av de kvalitativa artiklarna var att de använde analysmetoden innehållsanalys (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015; Zare, et al., 2020; Charosaei, F., et al., 2023; Boyde, M., et al., 2021). En likhet med 3 av de kvalitativa artiklarna var att de använde tematisk analys (Östman, et al., 2021; Ecarnot, et al., 2018; Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024). En likhet med de 2 artiklarna med kvantitativ ansats (Aldhahir, 2022; Goto & Yamauchi, 2021), inklusive artikeln med mixed-metod ansats (Yoo & Shin, (2024) var att de använde analysmetoden deskriptiv statistik. En identifierad skillnad var att 1 artikel med kvalitativ ansats (Hosseini et al., 2015) samt artikeln med mixed-metod ansats (Yoo & Shin, (2024) använde fenomenologisk analys. En annan identifierad skillnad var att artikeln med mixed-metod ansats hade både deskriptiv statistik och fenomenologisk analys. (Yoo & Shin, 2024). Samtliga 12 studerade artiklars metod framgår av Tabell 2.

Tabell 2: De studerade artiklarnas ansats och metod.

Författare, (år)	Land	Urval	Ansats	Datainsamling	Dataanalys
Östman, et al., (2021)	Sverige	N=14	Kvalitativ	Intervjuer	Tematisk analys
Hosseini et al., (2015)	Iran	N=8	Kvalitativ	Semistrukturerade intervjuer	Fenomenologisk analys
Ecarnot, et al., (2018)	Frankrike	N=16	Kvalitativ	Semistrukturerade intervjuer	Tematisk analys
Yoo & Shin, (2024)	Sydkorea	N=77 N=15	Mixed-metod	Enkät och semistrukturerade intervjuer	Deskriptiv statistik Fenomenologisk analys
Akbarian-Rokni, et al., (2023)	Iran	N=33	Kvalitativ	Semistrukturerade intervjuer	Kvalitativ innehållsanalys
Andersson, et al. (2015)	Sverige	N=21	Kvalitativ	Intrvjuer	Kvalitativ innehållsanalys
Zare, et al., (2020)	Iran	N=27	Kvalitativ	Intervjuer	Kvalitativ innehållsanalys
Aldhahir (2022)	Saudiarabien	N=1056	Kvantitativ	Enkät	Deskriptiv statistik

Goto & Yamauchi (2021)	Japan	N=347	Kvantitativ	Enkät	Deskriptiv statistik
Dağcan Şahin & Gürol Arslan, (2024)	Turkiet	N=9	Kvalitativ	Semistrukturerade intervjuer	Tematisk analys
Charosaei, F., et al., (2023)	Iran	N=10	Kvalitativ	Semistrukturerade intervjuer	Kvalitativ innehållsanalys
Boyde, M., et al., (2021)	Australien	N=21	Kvalitativ	Intervjuer	Kvalitativ innehållsanalys

5.3 Likheter och skillnader i artiklarnas resultat

Artiklarnas resultat presenteras utifrån de tre framkomna teman: *organisationens betydelse*, *vikten av personcentrerad vård och patientutbildning*, samt *betydelsen av kontinuitet*.

5.3.1 Organisationens betydelse

Sjuksköterskor erfor brist på ekonomiska resurser i att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015; Boyde, et al., 2021; Östman, et al., 2021). Sjuksköterskor beskriver att organisationen prioriterar kostnadsbesparingar framför att vårda patienter (Östman, et al., 2021; Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015), och en konsekvens av besparingarna betonade sjuksköterskor var arbetsbelastningen (Boyde, et al., 2021; Charosaei, et al., 2023; Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024; Yoo & Shin, 2024). Personalbristen erfor sjuksköterskor medföra bland annat överansträngd personal och tidsbrist för att vårda patienter (Andersson, et al., 2015; Boyde, et al., 2021; Charosaei, et al., 2023; Dağcan Şahin & Gürol Arslan, 2024; Yoo & Shin, 2024; Östman, et al., 2021;). En annan brist som sjuksköterskor erfor var bristen på faciliteter som ansågs leda till svårigheter att informera och utbilda patienter (Andersson, et al., 2015; Boyde, et al., 2021; Hosseini et al., 2015; Östman, et al., 2021). Sjuksköterskor beskriver att vårda patienter med kräver träning och utbildning även för sjuksköterskor, men att organisatoriska brister inte möjliggör detta (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Charosaei, et al., 2023; Yoo & Shin, 2024). Sjuksköterskor erfor vikten av effektivitet i organisationen för att vårda patienter (Charosaei, et al., 2023; Zare, et al., 2020; Östman, et al., 2021). Kommunikation, stöd och ömsesidig respekt erfors av sjuksköterskor som viktiga komponenter i interaktionen inom organisationen (Zare, et al., 2020). För att vårda personcentrerad visade sjuksköterskors erfarenheter på vikten av koordinerat samarbeten mellan olika organisationer (Andersson, et al., 2015; Östman, et al., 2021).

5.3.2 Vikten av personcentrerad vård och patientutbildning

Sjuksköterskor belyser vikten av professionella relationer mellan patient, anhörig och övrig personal för att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar (Boyde, et al., Charosaei, et al., 2023; 2021; Zare, et al., 2020; Östman, et al., 2021;). Kommunikationsförmågan erfor sjuksköterskor som avgörande för vårdrelationen (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Charosaei, et al., 2023; Ecarnot, et al., 2018; Östman, et al., 2021;). Sjuksköterskors beskriver att gällande lagar styr möjligheten till kommunikation med patienter (Ecarnot, et al., 2018). Vidare beskriver sjuksköterskor förmågan till anpassat språk, utan bland annat medicinska facktermer, som viktigt för kommunikationen med patienter (Charosaei, et al., 2023). Sjuksköterskor erfor att deras roll i vårdteamet för att vårda personcentrerad begränsades av hinder i kommunikationen (Ecarnot, et al., 2018). Sjuksköterskor poängterade vikten av att utgöra navet i vårdteamet kring patienten (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Andersson, et al., 2015; Charosaei, et al., 2023; Ecarnot, et al., 2018; Zare, et al., 2020; Östman, et al., 2021). Vidare erfor sjuksköterskor vikten av utvidgat vårdteam med bland annat psykologer och socialarbetare för att stödja patienter i att hantera stress, rädsla och oro (Andersson, et al., 2015). Utifrån en 6 gradig skala, värderade sjuksköterskor vikten av att behandla patienten med respekt 4,85 (±0,9) och som en individ 5,37 (±0,75) (Yoo & Shin, 2024). Sjuksköterskor erfor patientens kunskap och utbildning som avgörande för att vård personcentrerad (Yoo & Shin, 2024; Östman, et al., 2021). Att utbilda patienter om bland annat patientens sjukdom, behandlingar och nuvarande hälsostatus, riskfaktorer, diet, fysisk aktivitet, sexuell hälsa, medicinering och deras sidoeffekter, stresshantering och livsstilsförändring erfor sjuksköterskor vara viktigt stöd i att vårda patienter (Andersson, et al., 2015; Boyde, et al., 2021; Charosaei, et al., 2023; Yoo & Shin, 2024). Sjuksköterskor beskriver att deras kunskapsnivå var betydelsefull för förmågan att informera patienter (Boyde, et al., 2021). Utifrån en sex gradig skala värderade sjuksköterskor vikten av att ge patienter utbildning till 5,14 (±0,7) (Yoo & Shin, 2024).

5.3.3 Betydelsen av kontinuitet

Sjuksköterskor erfor vikten av kontinuitet i att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar (Akbarian-Rokni, et al., 2023; Aldhahir, 2022; Andersson, et al., 2015; Charosaei, et al., 2023; Hosseini et al., 2015; Yoo & Shin, 2024; Östman, et al., 2021). För detta beskriver sjuksköterskor vikten av uppföljning utifrån patienters unika behov (Charosaei, et al., 2023). Att uppmuntra patienter att ringa vid behov, att ge patienter vård i tid och att snabbt återkomma när patienter ringer uppger sjuksköterskor som betydelsefullt för kontinuiteten av att vårda patienters (Yoo & Shin, 2024). Sjuksköterskor erfor vikten av att stärka och bekräfta patienten i dennes nya livssituation (Andersson, et al., 2015). Sjuksköterskor betonade vikten av kontinuitet i att vårda patienter utifrån rehabilitering där sjuksköterskor hade starkt förtroende avseende förbättringar av bland annat fysisk kondition (39,2%), minskad andfåddhet (37,1%), utförandet av dagliga aktiviteter (37,5%) och reducering av sjukhusinläggning (30,9%) (Aldhahir, 2022). Kontinuitet i rehabilitering erfor sjuksköterskor ge patienten fortsatt hopp (Hosseini et al., 2015). Sjuksköterskor erfor betydelsen av ömsesidigt förtroende mellan sjuksköterska, patient och närstående som avgörande för att främja och upprätthålla kontinuiteten i att vårda patienter (Östman, et al., 2021).

6 DISKUSSION

I detta avsnitt presenteras en diskussion kring examensarbetets resultat, metod samt etiska överväganden.

6.1 Resultatdiskussion

Nedan presenteras en resultatdiskussion av de analyserade artiklarnas syfte och metod samt en diskussion om artiklarnas resultat.

6.1.1 Diskussion av artiklarnas syfte

Ett tydligt formulerat syfte anses ge en tydlig bild av det studerade, vilket område examenarbetet fokuserar på samt utgör en grund för val av teoretisk referensram, datainsamling och analysmetod (Henricson, 2023a). Samtliga 12 artiklar valda till detta examensarbete hade huvudområdet omvårdnad, vilket överensstämmer med examensarbetets inriktning. Även om artiklarnas syftesverb varierade var perspektivet sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter. Enligt Henricson (2023a) är syftesverbet centralt eftersom det beskriver varför arbetet är viktigt att genomföra och pekar ut målet med arbetet. I de 12 inkluderade artiklarna användes olika syftesverb; *beskriva, upptäcka, förklara, granska, bekräfta, undersöka* och *bedöma,* där syftet var att belysa sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar.

6.1.2 Diskussion av artiklarnas metod

I en studie anses ansatsen som avgörande för att fokusera på hur forskningsdata samlas in, bearbetas och analyseras för att besvara dess syfte (Henricsson & Billhult, 2023). För examensarbetet valdes artiklar med varierande ansats, där 9 artiklar var kvalitativa, 2 artiklar var kvantitativa och 1 artikel var mixed-metod. Kvantitativ metod innehåller ofta datasamling i form av siffror, där siffrorna analyseras sedan för att upptäcka orsak-verkansrelation eller samband mellan studerade variabler (Billhult, 2023a). Till skillnad från siffror analyseras i kvalitativ ansats ord muntligt eller skriftligt för att få en djupare förståelse av det studerade fenomenet (Henricsson & Billhult, 2023). Enligt Borglin (2023) kännetecknas mixed-metod av en integration av det kvantitativa- och den kvalitativa analysmetoden, vilket har som mål att erhålla det optimala svaret på artiklarnas syfte. Därför innehåller detta examensarbete vetenskapliga artiklar med varierande ansats.

Samtliga 9 kvalitativa artiklar samt artikeln med mixed-metod valda för examensarbetet använde intervjuer som datainsamling. Intervjuer anses vara den vanligaste metoden för att samla data i artiklar med kvalitativ metod, där fördelen kan vara möjlighet till fylliga data (Engström & Juuso, 2023). Majoriteten av de kvalitativa artiklarna samt artikeln med mixed-metod använde metoden semistrukturerade intervjuer. Enligt Engström och Juuso (2023) anses semistrukturerade intervjuer vara en mer flexibel metod, där guidade frågor hjälper intervjuaren att hålla artikelns syfte medan följdfrågor kan resultera i djupare förståelse för

de frågor som ställs. Intervjuerna ger på så sätt djupare förståelse av innehållet och ger ett mer verklighetsbaserat resultat samt ger det möjlighet till reflektion. I detta examensarbete där syftet handlar om att beskriva erfarenheter, anses det vara en styrka. En nackdel med intervjuer som datainsamlingsmetoden enligt Engström och Juuso (2023) anses vara att de tar lång tid och att intervjuaren kan bli påverkad av deltagarna. De 2 artiklarna med kvantitativ metod samt artikeln med mixed-metod använde datainsamlingsmetoden enkäter. Enkäterna i artiklarna gav ett stort underlag av deltagande sjuksköterskor för att få fram deras erfarenheter. Enligt Billhult (2023c) är enkäter kostnadseffektiva och passar bra när information ska samlas från många människor på kort tid även om svarsfrekvensen kan påverkas av sättet deltagarna erhåller, förväntas fylla i och lämna tillbaka enkäten (Billhult, 2023c). En nackdel med enkäter enligt Billhult (2023c) är att frågorna kan vara svåra att förstå samt att forskarens subjektiva perspektiv kan speglas i frågorna.

Den använda analysmetoden i 2 artiklar med kvantitativ metod samt artikeln med mixed-metod var deskriptiv statistik. Enligt Billhult (2023b) ger det en överblick över den ofta stora mängden insamlade data, sammanfattas i några få lämpliga variabler och ger då en samlad bild av artikeln. Kvalitativ innehållsanalys användes i 5 kvalitativa artiklar, tematisk analys i 3 kvalitativa artiklar och fenomenologisk analys i 1 kvalitativ artikel samt artikeln med mixed-metod. Kvalitativ innehållsanalys anses kunna användas för att tolka bland annat människors erfarenheter, uppfattningar, åsikter och attityder utifrån datainsamlingen från intervjuer och observationer (Hällgren Graneheim, 2023). Fokus vid kvalitativ innehållsanalys är att beskriva variationer genom att identifiera mönster i textinnehållet där det uppenbara beskrivs medan eventuellt latent underliggande budskap tolkas i form av teman. Fördelen med innehållsanalys är att den kan anpassas till olika syften, data med varierande kvalitet och till forskarens erfarenhet och kunskap (Hällgren Graneheim, 2023). Att ha 5 artiklar med kvalitativ innehållsanalys bedöms därför vara en styrka för examensarbetet. Tematisk analys användes i 3 av de kvalitativa artiklarna och handlar enligt Kjellström (2023b) om att hitta meningsfulla mönster vilket leder till berättelser och ökar då förståelsen för det studerade. Tematisk analys anses vara flexibel och kan anpassas till olika typer av material som exempelvis individuella intervjuer, fokusgruppsintervjuer och enkäter. Fenomenologisk analys syftar till att genom bland annat öppna intervjuer förstå den individuella deltagarens erfarenheter av ett fenomen (Friberg & Öhlén, 2023). Att ha 12 artiklar med varierande analys bedöms därmed vara en styrka i examensarbetet, i och med att kombination skildrar olika erfarenheter i olika djup och förstärker därmed examensarbetets totala resultat.

6.1.3 Diskussion av artiklarnas resultat

Utifrån temat *organisationens betydelse* visade resultatet att sjuksköterskor erfor brist på ekonomiska resurser gällande att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar. Sjuksköterskor beskriver att prioriterade kostnadsbesparingar resulterade i bland annat personalbrist och arbetsbelastning. Konsekvensen av personalbristen och arbetsbelastningen gav tidsbrist i vårdandet. Detta bekräftas av tidigare forskning där patienter beskriver att sjuksköterskor lägger fokus på medicinjusteringar och inte på att vårda patienter (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Tidigare forskning visar dessutom att anhöriga beskriver

att sjuksköterskor inte var tillgängliga vid behov (Jennings et al., 2023; Waldemar et al., 2023), vilket resulterade i stress och ångest eftersom ingen tog hand om de (Waldemar et al., 2023), samt efterfrågar mer delaktighet i att vårda sina närstående (Gusdal, et al., 2016). Detta blir problematisk eftersom Patientlagen (SFS 2014:821) betonar vikten av tillgänglighet för god hälso- och sjukvård och utifrån Kompetensbeskrivningen för legitimerad sjuksköterska (Svensk sjuksköterskeförening, 2024) som poängterar vikten av att sjuksköterskor utför omvårdnad i partnerskap med patient och anhöriga. Tidigare forskning visade dock att anhörigas erfarenhet inte delades av patienter som var nöjda (3,65 enligt sex gradig skala) med hur sjuksköterskor behandlade deras anhöriga (Ängerud, et al., 2017). Vidare visade resultatet att sjuksköterskor erfor brist på faciliteter på grund av organisatoriska kostnadsbesparingar vilket påverkade möjligheten att kunna informera och utbilda sig själva. Detta blir problematisk utifrån Patientsäkerhetslagen (SFS 201:659) eftersom bristen på faciliteter kan riskera att vårdskador uppkommer vilket i lagen betonas att målet för svensk hälso-och sjukvård är att förhindra att vårdskador uppkommer. Detta går också emot vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv eftersom där betonas betydelsen av patientens yttre värld för dennes möjlighet att få hälsan tillbaka samt att bristen på faciliteter kan utgöra hinder att vårda patienter utifrån den ursprungliga elementen leka, där leken anpassas efter patientens förutsättningar (Eriksson, 2018). En reflektion är att organisatoriska brister skapar tidsbrist vilket tvingar sjuksköterskor till begränsat utrymme att vårda patienter. En annan reflektion är att bristande resurser för träning och utbildning resulterar i att sjuksköterskor hanterar det mest akuta vilket kan göra att helhetssyn på att vårda patienten möjligen påverkas.

Resultatet visade att sjuksköterskor erfor vikten av effektivitet i organisationen för att vårda patienter. Sjuksköterskor betonade vikten av koordinerat samarbete mellan organisationer för att vårda personcentrerad. Detta styrks av tidigare forskning där patienter utrycker frustration över bristen med att samordna sin vård samt att ständigt förklara sin sjukdom vid flytt till andra avdelningar (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Detta kan bli problematisk ur ett vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv eftersom detta kan tolkas som vårdlidande på grund av maktutövning vilket enligt Eriksson (2018) inträffar när patientens värdighet kränks och vården uteblir. Detta blir också problematisk utifrån patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) som beskriver att svensk hälso- och sjukvård ska bedrivas med målet att förhindra att vårdskador uppkommer, vilket kan åstadkommas genom att sjuksköterskor för patientjournal enligt patientdalagen (SFS 2008:355) där bland annat planerade och utförda åtgärder framgår. Även Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) betonar sjuksköterskors skyldighet att samverka med patient för att upprätthålla en individuell hälso- och sjukvård. Reflektionsmässigt antas att en korrekt utförd patientjournal och delning av patientuppgifter mellan olika organisationer skulle vara tillräckligt för att vårda patienten utan att patienten behöver beskriva sin sjukdom vid varje vårdtillfälle. Detta verkar dock inte ske, även fast det är tydligt beskrivet i lagar och riktlinjer. Ett glapp mellan sjuksköterskor och organisationen verkar existera vilket kan ge upphov till vårdskador och till ett vårdlidande för patienten.

Utifrån temat *vikten av personcentrerad vård och patientutbildning* visade resultatet att sjuksköterskor erfor vikten av professionella relationer med patient, närstående och övrig

personal för att vårda patienter. Även vikten av anpassad kommunikation för personcentrerad vård utifrån gällande lagar och anpassat språk betonades. Detta styrks av tidigare forskning, där patienter uttrycker behovet av en kompetent kontaktperson inom vården att vända sig till vid behov (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023), och där äldre patienter beskriver att vid komplexa vårdsituationer ska sjuksköterskor föra kommunikation med de och inte med deras anhörig (Wang et al., 2024). Detta styrks också utifrån tidigare forskning där anhöriga uttrycker bristande kommunikation i samband med närståendes vård vilket leder till oro, stress och rädsla (Jennings et al., 2023; Waldemar et al., 2023). Detta går emot det vårdvetenskapliga teoretiska perspektivet vårdrelation enligt Eriksson (2018), vilket beskriver att vårdrelationen bygger på ömsesidighet och fri vilja. När kommunikationen går via anhörig i stället för patienten riskerar ömsesidigheten att gå förlorad och patienten kan inte uttrycka sina behov och problem (Eriksson, 2018). Vidare blir detta problematisk ur ett vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv där vikten av att patienten får utrymme att vara patient för att lindra lidande (Eriksson. 2018). Detta blir problematisk även utifrån Patientlagen (SFS 2014:821) som beskriver att vården ska ges med respekt för den enskilde människans värdighet samt kompetensbeskrivningen för legitimerade sjuksköterskor (Svensk sjuksköterskeförening, 2024), där det betonas vikten av samarbete med patient och anhöriga. Reflektionsvis anses sjuksköterskor medvetna om vikten av professionella relationer med patient och anhöriga för att vårda patienter men att detta inte tillämpas fullt ut av sjuksköterskor. Vidare verkar det finnas brister i kommunikationen mellan sjuksköterskor och anhöriga i att vårda patienter i motsats till det som beskrivs i lagar och riktlinjer vilket anses riskera onödigt lidande för både patienter och anhöriga.

Sjuksköterskor beskriver i resultatet betydelsen av teamarbete och vikten av att sjuksköterskor utgör navet i vårdteamet av att vårda patienter samt att vårdteamet utvidgas med psykologer och socialarbetare för att hjälpa patienterna att hantera stress, rädsla och oro. Detta styrks av tidigare forskning där patienter beskriver vården som slumpmässigt och efterfrågar en kompetent kontaktperson för att vända sig till vid behov (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Detta överensstämmer med kompetensbeskrivningen för legitimerade sjuksköterskor (Svensk sjuksköterskeförening, 2024) där det betonas att legitimerade sjuksköterskor ansvarar för och leder omvårdnadsarbetet. Resultatet motsägs dock dessvärre av tidigare forskning där anhöriga beskriver att de känner sig exkluderade från vårdteamet (Jennings et al., 2023; Waldemar et al., 2023). Detta går emot Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) där det upplyses om patientens möjlighet att välja behandlingsalternativ inom hälso- och sjukvård. I ett vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv kan detta förstås i relation till Erikssons (2018) begrepp lidande, där oro och rädsla är uttryck för sjukdomslidande, och vården inte tillgodoser behovet av stöd riskerar detta att utvecklas till vårdlidande, där patientens värdighet och trygghet hotas. Detta stöds även utifrån kompetensbeskrivningen för legitimerade sjuksköterskor som beskriver att vården ska anpassas efter den unika personens önskemål och förutsättningar (Svensk sjuksköterskeförening, 2024). Reflektionsvis anses att sjuksköterskor utifrån sin mångfasetterade profession är särskilt lämpade att leda arbetet att vårda patienten som kan uppnå god hälsa. Dock tillämpas detta inte i praktiken vilket gör att helhetsbilden inte uppnås.

Resultatet visade att sjuksköterskor erfor kunskap och utbildning som avgörande i att vårda patienter. Sjuksköterskor betonade vikten av att utbilda patienter om deras sjukdom för att stödja deras hälsa. Detta stöds av tidig forskning, vilket beskriver att patienter utrycker behov av mer information och kunskap för förståelsen av innebörden av sin sjukdom (Klint et al., 2019; Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023). Resultatet stöds även av det vårdvetenskaplig teoretiska perspektivet där Eriksson (2018) menar att lärandet är vårdandets lek, och bör vara en naturlig, trygg och kontinuerlig process, där lärandet växer fram ur människans behov och vårdarens uppgift är att underlätta lärandet med lek. Även i kompetensbeskrivningen för legitimerad sjuksköterska betonas delaktighet enligt att patienter och anhöriga informeras utifrån behov och på ett anpassat sätt (Svensk sjuksköterskeförening, 2024). Reflektionsvis visar resultatet att synen på patientutbildning framträder som en central del för sjuksköterskors att vårda patienter vilket också delas av patienter själva. Detta kan anses som en förutsättning för att vårda patienter på ett tryggt och säkert sätt.

I temat *betydelsen av kontinuitet* visade resultatet att sjuksköterskor erfor behov av kontinuitet i att vårda patienter. Enligt sjuksköterskor är ett ömsesidigt förtroende mellan sjuksköterskor, patienter och anhöriga avgörande för att främja och bibehålla kontinuiteten i att vårda patienter. Vidare, visade resultatet att sjuksköterskor betonar vikten av uppföljning och att bekräfta patienten i dennes nya livssituation. Detta styrks av tidigare forskning där anhöriga efterfrågar stöd för att vårda sin närstående (Bjørnnes, et al., 2019). Vidare styrks detta av tidigare forskning där patienter efterfrågar en kontaktperson att vända sig till vid behov (Nordfonn et al., 2019; Waldemar et al., 2023) samt att sjuksköterskor ska finnas där för de (Jennings et al., 2023; Waldemar et al., 2023). Vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv bekräftar det framkomna resultatet, där Eriksson (2018) menar att vårdrelationen innebär att sjuksköterskor stödjer patienten kontinuerligt i hälsoprocessen, där kontinuitet anses innebära stöd att vårda patienten till optimal hälsa uppnås. Även Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) styrker detta utifrån sjuksköterskors skyldighet att samverka med patient och anhöriga för att skapa en individuell hälso- och sjukvårdsplan att vårda patienter. Dessutom stryks detta i kompetensbeskrivningen för legitimerad sjuksköterska som beskriver att vårda patienter ska utföras i partnerskap med patient och anhöriga, och att det skall ske i ett ömsesidigt partnerskap så att värdighet och integritet bevaras (Svensk sjuksköterskeförening, 2024). Reflektionsmässigt anses kontinuitet vara en grundläggande förutsättning för att patienter och anhöriga ska känna sig trygga, där kontinuitet stärker vårdrelationen och bidrar till en bra hälsoprocess. Både sjuksköterskor, patienter och anhöriga verkar överens om att kontinuitet är något viktigt, men att det fortfarande finns brister.

6.2 Metoddiskussion

Syftet i arbetet är att beskriva sjuksköterskors erfarenheter att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar. Den använda metoden till examensarbetet var en allmän litteraturöversikt beskriven av Friberg (2022a). Metoden ansågs lämplig att använda eftersom det skapar översikt över det aktuella kunskapsläget. En svaghet med en allmän litteraturöversikt är att det finns begränsad forskning om metoden, samt att risk finns för

selektivt urval där författaren bara väljer artiklar som stödjer deras föreställning i arbetet (Friberg, 2022a). I examensarbetet förhindrades detta genom att hämta artiklar ur ett bred geografisk förhållande. Genom att använda metoden allmän litteraturöversikt kan både kvalitativa och kvantitativa artiklar inkluderas i examensarbetet, vilket kan resultera i en djupare förståelse av intresseområdet (Friberg 2022a). De kvantitativa artiklarna kan ge en generalisering, medan de kvalitativa artiklarna ger en djupare förståelse av det fenomen som ska studeras (Eliasson 2022). Vidare, enligt Henricson och Billhult (2023) om erfarenheter ska beskrivas och förstås är kvalitativa artiklar en lämplig utgångspunkt för att uppnå en djupare och bredare förståelse av det som undersöks. Friberg (2022b) menar att även om syftet styr litteratursökningen, och att kvalitativa artiklar föredras vid beskrivning av erfarenheter kan kvantitativa artiklar även inkluderas. Det ansågs vara en styrka att kunna använda både kvantitativa och kvalitativa artiklar i arbetet då det ger ett större helhetsperspektiv utifrån syftet. De kvantitativa artiklarna innehåller siffror och mätbardata vilket kan stärka och kompletteras av det framkomna i de kvalitativa artiklarna. Under arbetets gång märktes det dock att en stor del av artiklarna under datainsamlingen var kvalitativa utifrån de använda inklusion- och exklusionskriterier och avgränsningar. Detta anses som en svaghet med examensarbetet att bara 2 artiklar var kvantitativa samt 1 artikel med mixed-metod. En annan svaghet med examensarbetet är att resultatet i de kvantitativa artiklarna i arbetet bygger på stora mängder data som har förenklats och som kan vara svåra att säkerställa vilket enligt Eliasson (2022) kan ge fel svar i resultatet. För att försäkra att detta inte hände, lästes de kvantitativa artiklarna samt artikeln med mixed-metod igenom flera gånger för att resultatet inte skulle förvrängas. Eftersom syftet med detta examensarbete handlade om att beskriva erfarenheter och 9 av 12 artiklar i resultatet har kvalitativ ansats hade en systematiskt litteraturstudie enligt Evans (2002) kunnat användas. Detta medför dock att artiklar med kvantitativ ansats skulle exkluderas vilket skulle resultera i sämre förståelse av aktuellt forskningsläge.

För att uppnå den vetenskapliga kvaliteten och resultatens tillförlitlighet på examenarbetet har kvalitetskriterier för kvalitativa metoder beaktats (Mårtenson & Fridlund, 2023; Polit & Beck, 2021) Dessa kriterier är: *trovärdighet*, *pålitlighet*, *bekräftelsebarhet* och *överförbarhet*. *Trovärdighet* menar Mårtenson och Fridlund (2023) handlar om att arbetet är rimligt och resultatet är trovärdigt. Enligt Polit & Beck (2021) har trovärdighet två aspekter: för det första att genomföra arbetet på ett sätt som ökar resultatens trovärdighet, och för det andra att vidta åtgärder för att visa trovärdighet i examensarbetet. Databaserna CINAHL Plus och PubMed användes under datainsamlingen och urvalet för att hitta relevanta vetenskapliga artiklar. Enligt Hellberg och Karlsson (2023) samt Östlundh (2022) är CINAHL Plus huvudområde omvårdnad, medan PubMeds huvudområde är medicin. Att använda två databaser i sökandet menar Henricson (2023b) stärker arbetets trovärdighet då det ökar chansen att hitta relevanta artiklar, vilket kan tolkas som en styrka i arbetet. Även Östlundh (2022) poängterar att för att få ett bra litteratururval behövs mer än en databas. Kombinerat gav dessa två databaser ett helhetsperspektiv för att få fram det vårdvetenskapliga perspektivet. Under sökprocessen kunde samma artiklar förekomma med olika sökordskombinationer, samt i båda databaserna vilket enligt Henricson (2023b) stärker trovärdigheten ytterligare. Sökord, ämnesord och synonymer till sökorden dokumenterades löpande i ett dokument för att hitta relevanta vetenskapliga artiklar. Henricson (2023b)

betonar att sökorden som är en del av urvalet har en central roll i att kvalitén av arbetet håller en hög nivå. Enligt Östlundh (2022) är vetenskap en färskvara och äldre forskning kanske inte är relevant och att engelskan anses vara forskningens språk där majoriteten av artiklar inom intresseområdet anses vara på engelska. Därför tillämpades avgränsningar i urvalet för att hitta artiklar relevanta för examenarbetets syfte. Dessa avgränsningar var att artiklarna skulle vara på engelska, inte äldre än 10 år, samt vetenskapligt granskade för att stärka kvalitén. Under sökningen i databasen PubMed förekom det även vetenskapliga artiklar där fokus låg på veterinärvård. För att förhindra att dessa skulle komma med i sökningen lades därför en extra avgränsning till i urvalet i PubMed, Humans. För att enbart vetenskapliga artiklar skulle komma i sökningen, användes funktionen Peer reviewed vilket enligt Östlundh (2022) gör att enbart vetenskapligt granskade artiklar tillkommer i sökningen. För artiklar i PubMed användes ULRICHWEB vilket enligt Östlundh (2022) används för att se att artiklarna är vetenskapligt granskade. Vidare genom att använda trunkering och booleska operatorer AND och OR förbättrades sökningarna (Östlund, 2022). Databasen CINAHL Plus har funktionen naturligt sökspråk, vilket innebär att databasen söker på ett ords alla böjningsfunktioner utan att använda trunkeringstecknet asterisk "*" (Östlundh, 2022). En annan avgränsning i urvalet var att perspektivet skulle vara allmänsjuksköterskors. Även om andra professioners perspektiv kan förekomma i de valda artiklarna är den allmänna sjuksköterskans perspektiv som har tagits med i resultaten. Samtliga 12 artiklarna i arbetet hittades i dessa 2 databaser. Resultatet av litteratursökningen tillsammans med urvalskriterier redovisa i Bilaga A, *Sökmatris*.

För att ytterligare säkra kvaliteten på de 12 valda artiklarna och stärka examensarbetets trovärdighet utfördes en kvalitetsgranskning enligt Friberg (2022c). Denna granskning utgick från en kvalitetsgranskningstabell med 9 frågor vilket ansågs lämpliga för kvalitativa och kvantitativa artiklar. Under kvalitetsgranskningen ansågs 2 artiklar ha ett bristande etiskt resonemang där första artikeln, Hosseini et al. (2015), beskriver att det tillämpas samtycke av deltagarna och att en forskningsgranskningsnämnd godkände arbetet. Det framkommer dock inget i löpande text om vad samtycket innebär, eller vad forskningsgranskningsnämnden använde för metod för att godkänna arbetet. Den andra artikeln, Ecarnot et al. (2018), beskriver att i arbetet användes inget samtycke, då det inte ansågs nödvändigt enligt en kommitté. Det framkommer att kommittén anser att deltagande är frivilligt vilket tolkas som självbestämmande. Enligt Kjellström (2023) innebär självbestämmande att medverkande själva fattar beslut om huruvida de vill medverka och i så fall hur länge. I dessa 2 artiklar förekommer ett etiskt resonemang men det anses bristande och uppfyller inte kravet i granskningsfrågan för att få poäng. Enligt Kjellström (2023a) handlar forskning om att exempelvis förbättra saker i samhället, och att bygga vidare på det befintliga resultatet för att ha en förutsättning att ge ett bra resultat. Utifrån vad Kjellström (2023a) menar att ett resultat ska ge mer nytta än risk i samhället, inkluderades ändå dessa 2 artiklarna i arbetet för att kunna bygga och styrka resultatet i examensarbetet. Sammanfattningsvis utifrån detta anses samtliga valda artiklar vara av hög kvalitet för att inkluderas i examensarbetet.

Pålitlighet i examensarbetet är om samlade data är stabila över tid och under förhållanden, det vill säga att resultaten av examensarbetet kan upprepas om de utfördes under liknande

deltagare och liknande sammanhang (Polit & Beck, 2021). Ett sätt att påvisa pålitligheten i examensarbetet är att sökningsprocessen under datainsamlingsmetoden redovisades tydligt för möjligheten att andra ska kunna upprepa och få samma resultat. Ett annat sätt att påvisa pålitligheten i examensarbetet är att enligt Henricson (2023c) medvetandegöra att resultatet inte har påverkats av författarnas förförståelse. För att detta inte skulle hända i examensarbetet lästes artiklarna enskilt av respektive författare för att därefter diskutera gemensamt. Vidare, menar Mårtensson & Fridlund (2023) på att i examensarbetet bör det belysas hur författarnas tidigare erfarenhet har påverkat arbetet. Under arbetets analysdel redogjordes detta tydligt genom att uppge vad som var egen reflektion.

Bekräftelsebarheten handlar om objektivitet, att använd data i examensarbetet representerar den information som författarna har tillhandahållit och att tolkningen av data inte är påhittat (Polit & Beck, 2021). För att påvisa detta har analysprocessen i examensarbetet tydligt beskrivits och redovisats, och ställningstagande noggrant verifierats. Vidare har artiklarna lästs flera gånger enskilt av författarna för att tolkningen av resultatet ska stämma överens. Vidare menar Mårtensson & Fridlund (2023) på vikten av att författarna är så neutrala som möjligt i beskrivningen av data och inte ”färgar data”. Detta kan påvisas genom att under arbetets gång förhålla ett kritiskt tänkande samt att undvika värdeorden i beskrivningen av data. Neutraliteten kan påvisas genom att låta andra personer granska examensarbetet, vilket bland annat gjordes av både medstudenter och handledaren. En fallgrop för bekräftelsebarheten i examensarbetet kan vara att samtliga artiklar var skrivna på det engelska språket medan examensarbetet är skriven på svenska språket. Översättningen från engelska till svenska kan leda till omedvetna feltolkningar, vilket kan anses som en svaghet i examensarbetet.

Överförbarheten handlar om i vilken utsträckning resultatet kan överföras till eller vara tillämpbara i andra miljöer eller grupper (Polit & Beck, 2021). Artiklarna använda till resultatet har dataunderlag från ett stort globalt geografiskt område, miljöer och grupper vilket kan anses stärka examenarbetes överförbarhet till andra sammanhang. Vidare, för att kunna bedöma resultatens överbarhet krävs enligt Mårtensson & Fridlund (2023) att resultatet är tydligt beskrivet, samt att trovärdighet, pålitlighet och bekräftelsebarheten har säkerställts. Överförbarheten i examensarbetet kan underlättas av att metodsavsnitet gällande datainsamlings- och urvalsprocessen är tydligt beskrivna löpande i texten och med stöd av tabeller.

6.3 Etikdiskussion

Val av ämne för examensarbetet och forskningsfrågor som väljs kan ha etiska konsekvenser (Kjellström, 2023a). För att ett examensarbete ska vara etiskt motiverat betonas följande aspekter av Kjellström (2023a); att examensarbetet lyfter väsentliga frågor, är av god vetenskaplig kvalitet och att den genomförs på ett etiskt sätt. Detta examensarbete lyfter ett problemområde efterfrågat av Akademin för hälsa, vård och välfärd vid Mälardalens Universitet och anses vara av betydelse för patienter, anhöriga och sjuksköterskor där resultatet kan komma till nytta vid vård av patienter med kardiologiska sjukdomar. Vidare

kan examensarbete också vara av intresse för studenter och forskare inom intresseområdet omvårdnad eftersom examensarbetets resultat utgår från senaste forskningen.

Examensarbetet genomfördes utifrån metoden allmän litteraturöversikt (Friberg, 2022a). Det innebär att examensarbetet är baserat på artiklar som har genomgått etikprövning och har publicerats i godkända vetenskapliga tidskrifter. En viktig aspekt för att säkerställa att forskningen håller hög kvalitet innan publicering i vetenskapliga tidskrifter är att kollegial granskning (peer review) genomförts (Vetenskapsrådet, 2024). Samtliga artiklar i examensarbetet har genomgått kollegial granskning innan publicering. Enligt Kjellström (2023a) har studenter alltid ett ansvar att göra forskningsetiska överväganden i sina arbeten. Lag (SFS 2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning betonar forskarens ansvar att följa god forskningssed och undvika avvikelser i form av oredlighet i sin forskning. Med oredlighet avses i lag (SFS 2019:504) fabricering, förfalskning eller plagiat som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskningen. I examensarbetet har författarnas egna reflektioner tydliggjorts och samtliga källor använda i detta examensarbete kontrollerats noga och refererats till enligt American Psychological Association, APA, (2023). Enligt Gunnarson (2023) bidrar god referenshantering till att säkerställa vetenskaplig noggrannhet och exakthet. Dessa lagar och principer tillsammans med kritiskt tänkande har beaktats vid genomförandet av detta examensarbete.

Detta examensarbete följer ALLEA-kodexen (2023) för främjandet av god forskningssed utifrån fyra grundprinciper: tillförlitlighet, ärlighet, respekt och ansvar. Dessa principer anses ha varit bärande under genomförandet av hela examensarbetet. Enligt Kjellström (2023a) ska etiska överväganden genomsyra hela examensarbete: från val av ämne och frågeställning till genomförande och därefter rapportering och spridning av resultatet. Eftersom detta examensarbete har genomförts inom ramen för högskolestudier på grundnivå krävs ingen etikprövning för genomförandet (Kjellström, 2023a). Däremot för att säkerställa examenarbetets tillförlitlighet har valda artiklar till resultatet genomgått en kvalitetsgranskning enligt Friberg (2022c). Granskningen visade att två av de valda artiklarna hade bristande etiskt resonemang men valdes trots det att tas med vilket enligt Kjellström (2023a) kan resultera i mer nytta än risk i examensarbetet. Vidare, är examensarbetets samtliga artiklar skrivna på engelska språket där vissa delar översattes till svenska med hjälp av Google översättning och för medicinska termer användes Svenska MeSH. Översättningen av artiklarna har utförts med försiktighet och noggrannhet där tveksamma termer som kunde resultera i feltolkning exkluderats. Under genomförandet av detta examensarbete har det inte uppkommit några etiska dilemman.

7 SLUTSATS

Syftet med examensarbetet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar. Resultatet av examensarbetet visade att sjuksköterskor är

engagerade i att förbättra vården av patienter med kardiologiska sjukdomar. Tidsbrist, personalbrist, brist på faciliteter, kunskapsbrist och ineffektiva organisationer erfor dock sjuksköterskor utgöra hinder för att kunna utföra en god och säker vård. Bristande kontinuitet för att stärka patienten i dennes nya livssituation och den efterföljande vården påpekades också av sjuksköterskor. Sjuksköterskors erfarenheter visade på vikten av organisatoriskt stöd, relationer med patienter och anhöriga, samarbete inom vårdteamet samt möjligheter till utbildning och uppdatering av den egna kunskapen som viktiga insatser för att främja patienters hälsa och lindra lidande. Samtidigt visar sjuksköterskors erfarenheter på vikten av att utgå från hela människan för en personcentrerad vård av den unika patienten. Sammanfattningsvis har examensarbetet visat på både utmaningar och möjligheter i att vårda patienter med kardiologiska sjukdomar, där förhoppningen är att detta bidrar till att stärka kunskapen kring området för att stödja patientens hälsoprocesser.

8 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING

För att kunna svara på examenarbetets syfte erfors generellt svårigheter att hitta aktuell forskning där kardiologisk vård beskrevs utifrån allmänsjuksköterskors perspektiv. Därför bör framtida forskning fokusera på allmänsjuksköterskors vårdnadsarbete. Vidare upplevdes brist i antalet kvantitativa artiklar gentemot kvalitativa artiklar i den aktuella forskningen. Förslagsvis kan mer forskning med kvantitativ ansats möjligen bidra till mer objektiva ställningstaganden och en djupare förståelse om vård vid kardiologiska sjukdomar. Slutligen för att stärka vårdandet av kardiologiska sjukdomar ytterligare skulle framtida forskning kunna inriktas på sjuksköterskors specifika empiriska insatser och hur dessa stärker patientens hälsoprocesser.

REFERENSLISTA

* = *Artiklar som används i resultatet.*

*Akbarian-Rokni, M., Mardani-Hamooleh, M., Abbasi, M., Seyedfatemi, N., & Pezaro, S. (2023). Nurses' perceptions of the challenges involved in providing end-of-life care to people with heart failure: A context-based study. *BMC Palliative Care, 22*(1), 180. https://doi.org/10.1186/s12904-023-01305-2

*Aldhahir, A. M. (2022). Nurses' perception of, and barriers to, delivering cardiopulmonary rehabilitation for heart failure patients: A national survey in Saudi Arabia. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 19*(20), 13586. https://doi.org/10.3390/ijerph192013586

ALLEA (2023). *Den europeiska kodexen för forskningens integritet*. https://allea.org/wp-content/uploads/2024/04/The-European-Code-of-Conduct-2023-SV.pdf

American Psychological Association. (2023). *References*. https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references

*Andersson, E. K., Sjöström-Strand, A., Willman, A., & Borglin, G. (2015). Registered nurses' views of caring in coronary care: A deductive and inductive content analysis. *Journal of Clinical Nursing, 24*(23–24), 3481–3493. https://doi.org/10.1111/jocn.12975

Billhult, A. (2023a). Kvantitativ metod och stickprov. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (3 uppl., s. 103–114). Studentlitteratur.

Billhult, A. (2023b). Bortfallsanalys och beskrivande statistik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (3 uppl., s. 275–283). Studentlitteratur.

Billhult, A. (2023c). Enkäter. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (3:e uppl., s. 127–139). Studentlitteratur.

Björkvell, C. & Thorell-Ekstrand, I. (2023). Omvårdnadsåtgärder. I Ehrenberg, A. & Wallin L. (Red), *Omvårdnadens grunder. Ansvar och utveckling*. (3:5 uppl., s.111–129). Studentlitteratur.

Bjørnnes, A. K., Moons, P., Parry, M., Halvorsen, S., Tønnessen, T., & Lie, I. (2019). Experiences of informal caregivers after cardiac surgery: a systematic integrated review of qualitative and quantitative studies. *BMJ Open.*, *9*(11). https://doi.org/10.1136/bmjopen-2019-032751

Borglin, G. (2023). Mixed metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (3 uppl., s. 241–256). Studentlitteratur.

*Boyde, M., Tuckett, A., & Ty, J. (2021). Teacher-as-actor: Investigating the barriers and facilitators of patient education among hospitalized patients in a cardiology clinical unit. *Nursing & Health Sciences, 23*(4), 871–879. https://doi.org/10.1111/nhs.12874

Carlsson, C. & Wennman-Larsson, A. (2023). Ideal engagemang och närstående insatser. I Ehrenberg, A. & Wallin, L. (Red), *Omvårdnadens grunder. Ansvar och utveckling*. (3:5 uppl., s.111–129). Studentlitteratur.

*Charosaei, F., Rostami, S., Esmaeili, M., Molavynejad, S., & Vanaki, Z. (2023). Challenges in implementation of patient-centred care in cardiac care unit: A qualitative study. *Nursing Open, 10*(2), 838–849. https://doi.org/10.1002/nop2.1352

Conrad, N., Judge, A., Tran, J., Mohseni, H., Hedgecott, D., Crespillo, A. P., Allison, M., Hemingway, H., Cleland, J. G., McMurray, J. J. V., & Rahimi, K. (2018). Temporal trends and patterns in heart failure incidence: a population-based study of 4 million individuals. *The Lancet*., 391(10120), 572–580. https://doi.org/10.1016/S0140-6736(17)32520-5

*Dağcan Şahin, N., & Gürol Arslan, G. (2024). Perspectives of patients, families and nurses on pain after cardiac surgery: A qualitative study. *Nursing in Critical Care, 29*(3), 501–511. https://doi.org/10.1111/nicc.13000

*Ecarnot, F., Meunier-Beillard, N., Seronde, M. F., Chopard, R., Schiele, F., Quenot, J. P., & Meneveau, N. (2018). End-of-life situations in cardiology: A qualitative study of physicians' and nurses' experience in a large university hospital. *BMC Palliative Care, 17*(1), 112. https://doi.org/10.1186/s12904-018-0366-5

Eliasson, A. (2022). *Kvantitativ metod från början* (5:e uppl.). Studentlitteratur.

Engström, Å., & Juuso, P. (2023). Kvalitativ forskningsintervju. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (3 uppl., s. 151–163). Studentlitteratur.

Eriksson, K. (2018). *Vårdvetenskap. Vetenskapen om vårdandet. Om det tidlösa i tiden*. Liber

Evans, D. (2002). Systematic reviews of interpretive research: Interpretive data synthesis of processed data. *The Australian Journal of Advanced Nursing, 20*(2), 22–26.

Friberg, F. (2022a). Att göra en litteraturöversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 185–198,). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022b). Tankeprocessen under examensarbetet. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 41–56). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022c). Bilaga 3, granskningsfrågor för kvalitativa respektive kvantitativa studier. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 239–240). Studentlitteratur.

Friberg, F. & Öhlén, J. (2023). Fenomenologi och hermeneutik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad.* (3 uppl., s. 333–354). Studentlitteratur.

*Goto, H., & Yamauchi, T. (2021). Nurse perceptions of physical assessment skills for detecting acute progression of heart failure. *Japan journal of nursing science : JJNS*, *18*(1), e12368. https://doi.org/10.1111/jjns.12368

Gusdal, A. K., Josefsson, K., Adolfsson, E. T., & Martin, L. (2016). Informal Caregivers' Experiences and Needs When Caring for a Relative With Heart Failure. *The Journal of Cardiovascular Nursing*, *31*(4), E1–E8. https://doi.org/10.1097/JCN.0000000000000210

Gunnarsson, I. (2023). Referenshantering med EndNote. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad.* (3:e uppl., s. 501–521). Studentlitteratur.

Hellberg, S., & Karlsson, E. K. (2023). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (3:e uppl., s. 85–102). Studentlitteratur.

Henricson, M. (2023a). Forskningsprocessen. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad.* (3:e uppl., s. 45–60). Studentlitteratur.

Henricson, M. (2023b). Diskussion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (3:e uppl., s. 491–500). Studentlitteratur.

Henricson, M. (2023c). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (3:e uppl., s. 473–490). Studentlitteratur.

Henricson, M. & Billhult, A. (2023). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad.* (3 uppl., s. 115–125). Studentlitteratur.

Hjärt- och lungfonden (6 september 2025). *Om hjärtsjukdomar*. https://www.hjart-lungfonden.se/forskning/forskningseffekter/

Holmström, I. K. (2022). Personcentrerad vård. I L. Wiklund Gustin & M. Asp (Red.), *Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik* (3:e uppl., s. 429–439). Studentlitteratur.

*Hosseini, M., Davidson, P. M., Khoshknab, M. F., & Nasrabadi, A. N. (2015). Experience of spiritual care in cardiac rehabilitation: An interpretative phenomenological analysis. *Journal of Pastoral Care & Counseling*, *69*(2), 68–76. https://doi.org/10.1177/1542305015586347

Hälso- och sjukvårdslag (SFS 2017:30). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/

Hällgren Graneheim, U., Lindgren, B-M., & Lundman, B. (2023). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (3 uppl., s. 295–311). Studentlitteratur.

Jennings, W., Egert, S., Fisher, C., Renouf, S., Bryce, V., Grugan, S., Wang, W., & Askew, D. (2023). Better cardiac care – the patient experience – a qualitative study. *International Journal for Equity in Health., 22*(1), 1–11. https://doi.org/10.1186/s12939-023-01931-5

Kjellström, S. (2023a). Forskningsetik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod. Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3:e uppl., s. 61 – 81). Studentlitteratur.

Kjellström, S. (2023b). Tematisk analys. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (3 uppl., s. 313–331). Studentlitteratur.

Klint, K., Sjöland, H., & Axelsson, Å. B. (2019). Revealed by degrees: Patients' experience of receiving information after in-hospital cardiac arrest. *Journal of Clinical Nursing, 28*(9–10), 1517–1527. https://doi.org/10.1111/jocn.14756

Krane, A., Pettersen, G., Lappegård, K. T., & Hanssen, T. A. (2023). In need of percutaneous coronary intervention in an arctic setting: Patients' experience of safety and quality of care: A qualitative study. *International Journal of Circumpolar Health, 82*(1), 2273016. https://doi.org/10.1080/22423982.2023.2273016

Lag (SFS 2019:504). Utbildningsdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2019504-om-ansvar-for-god-forskningssed-och_sfs-2019-504/

Lag (SFS 2003:460). Utbildningsdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460/

Mbuzi, V., Fulbrook, P., & Jessup, M. (2017). Indigenous cardiac patients' and relatives' experiences of hospitalisation: A narrative inquiry. *Journal of Clinical Nursing, 26*(23–24), 5052–5064. https://doi.org/10.1111/jocn.14005

Mårtensson, J., & Fridlund, B. (2023). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (3 uppl., ss. 473–490). Studentlitteratur.

Nordfonn, O. K., Morken, I. M., Bru, L. E., & Husebø, A. M. L. (2019). Patients' experience with heart failure treatment and self-care-A qualitative study exploring the burden of

treatment. *Journal of Clinical Nursing., 28*(9–10), 1782–1793. https://doi.org/10.1111/jocn.14799

Patientlag (SFS 2014:821). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientlag-2014821_sfs-2014-821/

Patientdatalag (SFS 2008:355). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientdatalag-2008355_sfs-2008-355/

Patientsäkerhetslag (SFS 2010:659). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659/

Socialstyrelsen. (12 oktober 2025). *Anhörig*. https://informationsstruktur.socialstyrelsen.se/ref/begreppsmodell/Annan-person_20220523

Socialstyrelsen. (20 oktober 2025). *Sjuksköterska*. https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/vem-far-gora-vad/styrning-och-arbetsfordelning/halso-och-sjukvardspersonal/

Strömberg, A. (2023). Omvårdnadsåtgärder. I Edberg, A-K. & Wijk H. (Red), *Omvårdnadens grunder. Hälsa och Ohälsa*. (3:5 uppl., s.445–476). Studentlitteratur.

Svensk sjuksköterskeförening. (2022). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. https://swenurse.se/publikationer/icns-etiska-kod-for-sjukskoterskor

Svensk sjuksköterskeförening. (2024). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. https://swenurse.se/download/18.63d77b1e18bf5c2bfaa40841/1701244747726/Kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksko%CC%88terska%202024.pdf

Timmis, A., Aboyans, V., Vardas, P., Townsend, N., Torbica, A., Kavousi, M., Boriani, G., Huculeci, R., Kazakiewicz, D., Scherr, D., Karagiannidis, E., Cvijic, M., Kapłon-Cieślicka, A., Ignatiuk, B., Raatikainen, P., De Smedt, D., Wood, A., Dudek, D., Van Belle, E., & Weidinger, F. (2024). *European Society of Cardiology: the 2023 Atlas of Cardiovascular Disease Statistics. European Heart Journal.*, 45(38), 4019–4062. https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehae466

Vetenskapsrådet. (2024). *Etik i forskning*. https://www.vr.se/uppdrag/etik/etik-i-forskningen.html

Waldemar, A., Strömberg, A., Thylén, I., & Bremer, A. (2023). Experiences of family-witnessed cardiopulmonary resuscitation in hospital and its impact on life: An interview study with cardiac arrest survivors and their family members. *Journal of Clinical Nursing, 32*(19/20), 7412–7424. https://doi.org/10.1111/jocn.16788

Wang, X., Chen, D., Zou, P., Zhang, H., Qiu, X., Xu, L., & Lee, G. (2024). Understanding adaptive tasks in cardiac rehabilitation among patients with acute myocardial

infarction: a qualitative study. *Annals of Medicine., 56*(1). https://doi.org/10.1080/07853890.2024.2311227

World Health Organization (WHO) (2025). *Om kardiologiska sjukdomar.* https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cardiovascular-diseases-(cvds)

*Yoo, H. J., & Shin, S. (2024). Moving forwards to patient-centred care for patients with ventricular assist devices: A mixed methods study of nurses' perspectives. *Intensive & Critical Care Nursing, 82*, 103635. https://doi.org/10.1016/j.iccn.2024.103635

*Zare, A., Kermanshahi, S. M. K., Memarian, R., & Vanaki, Z. (2020). Explaining nurses' perception of professional relationship in the coronary care unit (CCU). *Electronic Journal of General Medicine, 17*(3), em196. https://doi.org/10.29333/ejgm/7819

Ängerud, K. H., Boman, K., Ekman, I., & Brännström, M. (2017). Areas for quality improvements in heart failure care: quality of care from the patient's perspective. *Scandinavian Journal of Caring Sciences., 31*(4), 830–838. https://doi.org/10.1111/scs.12404

Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (4:e uppl., s., 79–109). Studentlitteratur.

*Östman, M., Bäck-Pettersson, S., Sundler, A. J., & Sandvik, A. H. (2021). Nurses' experiences of continuity of care for patients with heart failure: A thematic analysis. *Journal of Clinical Nursing, 30*(1–2), 276–286. https://doi.org/10.1111/jocn.15547

BILAGA A. SÖKMATRIS

Databas och datum	Urval	Sökord	Antal träffar	Antal lästa titlar	Antal lästa abstract	Antal lästa fulltext	Antal valda artiklar	Titel
Pubmed. 2025-09-08	English 10 years Humans	(Nurse experience) AND (Cardiac caring) AND (patient*)	124	124	15	3	2	1) Nurses' experiences of continuity of care for patients with heart failure: A thematic analysis 2) Experience of Spiritual Care in Cardiac Rehabilitation: An Interpretative Phenomenological Analysis.
Pubmed. 2025-09-08	English 10 years humans	(experience of) AND (perceptions) AND (cardiology) AND (Nurs*)	93	93	15	5	1	3) End-of-life situations in cardiology: a qualitative study of physicians' and nurses' experience in a large university hospital
Cinahl Plus 2025-09-08	English 10 years Peer Reviewed	nurses perspective AND cardiac patients	110	110	14	3	1	4) Moving forwards to patient-centred care for patients with ventricular assist devices: A mixed methods study of nurses' perspectives.
Pubmed 2025-09-08	English 10 years humans	("Nurse experience" OR "nurses' perceptions") AND (caring OR patient care) AND (cardiology OR cardiac care)	42	42	8	2	1	5) Nurses' perceptions of the challenges involved in providing of end-of-life care to people with heart failure: a context-based study.

Cinahl Plus 2025-09-16	English 10 years Peer reviewed	“Nurse” AND “coronary care”	115	95	22	14	5	6) Registered nurses views of caring in coronary care – a deductive and inductive content analysis 7) Explaining of Nurses’ Perception of Professional Relationship in the Coronary Care Unit (CCU). 10) Perspectives of patients, families and nurses on pain after cardiac surgery: A qualitative study. 11) Challenges in implementation of patient-centred care in cardiaccare unit: A qualitative study 12) Teacher-as-actor: Investigating the barriers and facilitators of patient education among hospitalized patients in a cardiology clinical unit
Pubmed 2025-09-08	English 10 years Humans	Nurse perception AND Heart Failure	87	87	18	7	2	8) Nurses' Perception of, and Barriers to, Delivering Cardiopulmonary Rehabilitation for Heart Failure Patients: A National Survey in Saudi Arabia

9) Nurse perceptions of physical assessment skills for detecting acute progression of heart failure

BILAGA B. KVALITETSGRANSKNINGSTABELL

Kvalitetsgranskningstabellen inspirerad av Friberg (2022). Granskningen ger artiklarna en viss poäng beroende om artikeln uppfyller kravet eller ej. Ett ”ja” ger 1 poäng medan ett ”nej” ger 0 poäng.

Granskningsfrågor	**Artikelnummer**											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Finns det en tydligt beskriven problemformulering?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Finns ett tydligt beskrivet syfte?	ja	ja	nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Finns det en tydlig metodbeskrivning?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Finns det en tydlig beskrivning av urvalet?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Är dataanalysen tydligt beskriven?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Svarar resultatet mot studiens syfte?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Finns det en tydlig tolkning av studiens resultat?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Förs det en diskussion kring metoden?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nej	ja	ja	ja	ja
Förs det ett etiskt resonemang?	ja	nej	nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Total antal kvalitetspoäng	9/9	8/9	7/9	9/9	9/9	9/9	9/9	8/9	9/9	9/9	9/9	9/9

BILAGA C. ARTIKELMATRIS

Översiktstabell över analyserat litteratur enligt Friberg (2022).

Nr.	Titel Författare Tidskrift Årtal Land	Syfte	Datainsamling Ansats Urval Analysmetod	Resultat	Kvalitetspoäng
1	**Titel:** Nurses' experiences of continuity of care for patients with heart failure: A thematic analysis. **Författare:** Östman, M., Bäck-Pettersson, S., Sundler, A. J., & Sandvik, A.-H. **Tidsskrift:** Journal of clinical nursing. **Årtal:** 2021. **Land:** Sverige.	To describe nurses' experiences of continuity of care for patients with heart failure.	**Datainsamling:** Intervjuer. **Ansats:** Kvalitativ. **Urval:** 14 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Tematisk analys.	Sjuksköterskor ansåg tillitsfulla och vårdande relationer med patienter och deras anhöriga vara nödvändiga för att säkerställa kontinuitet i vården vid hjärtsvikt. Sjuksköterskor ansåg att denna nära relation underlättade snabb bedömning av patientens vårdbehov och situation.	9/9
2	**Titel:** Experience of Spiritual Care in Cardiac Rehabilitation: An Interpretative Phenomenological Analysis. **Författare:** Hosseini, M., Davidson, P. M., Khoshknab, M. F., & Nasrabadi, A. N.	To explore the nurses' experience on giving spiritual support that has been given to the patients with acute coronary syndrome in the emergency installation.	**Datainsamling:** Intervjuer. **Ansats:** Kvalitativ. **Urval:** 8 sjuksköterskor deltog.	När sjuksköterskor genomförde andligt vårdande hos patienter med kardiologiska sjukdomar uppfattades det att det bidrog till minskad ångest hos patienten och förbättrade patientens förmåga att hantera svåra situationer.	8/9

	Tidsskrift: The Journal of Pastoral Care & Counseling **Årtal:** 2015. **Land:** Iran.		**Analysmetod:** Fenomenologisk analys.		
3	**Titel:** End-of-life situations in cardiology: a qualitative study of physicians' and nurses' experience in a large university hospital **Författare:** Ecarnot, F., Meunier-Beillard, N., Seronde, M.-F., Chopard, R., Schiele, F., Quenot, J.-P., & Meneveau, N. **Tidsskrift:** BMC Palliative Care. **Årtal:** 2018. **Land:** Frankrike.	To describe and understand the perceptions and attitudes of physicians, nurses and nurses' aides vis-à-vis end-of-life situations in the cardiology department of a university teaching hospital in France.	**Datainsamling:** Semi-strukturerade Intervjuer. **Ansats:** Kvalitativ. **Urval:** 16 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Tematisk analys.	Sjuksköterskor är mer benägna att erkänna när en patient med kardiologiska sjukdomar befinner sig i livets slutskede och bör definieras som palliativ vård. Läkarna har olika attityder angående när en patient skall definieras som palliativ. Detta skapar oförståelse och oro bland sjuksköterskor. Sjuksköterskor planerar då själva att behandla en patient palliativt om läkarens vårdvision inte stämmer överens med sjuksköterskors vårdvision.	7/9
4	**Titel:** Moving forwards to patient-centred care for patients with ventricular assist devices: A mixed methods study of nurses' perspectives.	To identify nurses' caring behaviours toward patients with left ventricular assist devices and deepen their	**Datainsamling:** Online enkät för att samla in kvantitativa data. Semi-strukturerade intervjuer för att samla in kvalitativa	Sjuksköterskors erfarenheter med att vårda patienter med LVAD erfar som både praktiskt och psykiskt jobbigt. Osäkerhet bland den tekniska hanteringen av LVAD och att stödja patienterna som	9/9

	Författare: Yoo, H. J., & Shin, S. **Tidsskrift:** Intensive & Critical care nursing. **Årtal:** 2024. **Land:** Sydkorea.	understanding of experiences in nursing care	data utifrån de som svarade på den kvantitativa enkäten. **Ansats:** Mixed-metod. **Urval:** 77 sjuksköterskor deltog i online enkäten. Utav dessa ställde 15 sjuksköterskor upp med att intervjuas.	erfar stress till hur deras LVAD fungerar gör att sjuksköterskor känner sig osäkra. Bättre organisatoriskt stöd och tydligare riktlinjer för vårdandet behövdes. Att tillämpa personcentrerad vård mot patienterna ansågs viktigt.	
5	**Titel:** Nurses' perceptions of the challenges involved in providing of end-of-life care to people with heart failure: a context-based study. **Författare:** Akbarian-Rokni, M., Mardani-Hamooleh, M., Abbasi, M., Seyedfatemi, N., & Pezaro, S. **Tidsskrift:** BMC palliative care. **Årtal:** 2023 **Land:** Iran.	To explore Iranian nurses' perceptions of the challenges involved in providing of end-of-life care to people with heart failure.	**Datainsamling:** Semi-strukturerade Intervjuer **Ansats:** Kvalitativ **Urval:** 33 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Kvalitativ innehållsanalys.	Att ge palliativ vård till patienter med hjärtsvikt uppfattades att påverka sjuksköterskors psykiska hälsa negativt. På grund utav brist från hälso- och sjukvårdssystemet och dåligt fungerande teamarbete.	9/9
6	**Titel:** Registered nurses views of caring in coronary care – a deductive and inductive content analysis. **Författare:**	To extend nurses' descriptions of how they understood caring, as reflected in the findings of an	**Datainsamling:** Intervjuer **Ansats:** Kvalitativ **Urval:**	Sjuksköterskor tycker att det är svårt att ge den vård som de vill ge patienten på grund av tidsbrist och organisatoriska anledningar. Sjuksköterskor vill ge mer personcentrerad vård men	9/9

	Andersson, E. K., Sjöström-Strand, A., Willman, A., & Borglin, G. **Tidsskrift:** Journal of clinic nursing. **Årtal:** 2015 **Land:** Sverige.	earlier study (i.e. the hierarchical outcome space), and to gain additional understandings and perspectives of nurses'views of caring in relation to a coronary care patientcase.	21 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Kvalitativ innehållsanalys.	erfar att det inte går.	
7	**Titel:** Explaining of Nurses' Perception of Professional Relationship in the Coronary Care Unit (CCU). **Författare:** Zare, A., Kermanshahi, S. M. K., Memarian, R., & Vanaki, Z. **Tidsskrift:** Electronic Journal of General Medicine. **Årtal:** 2020 **Land:** Iran.	Explaining nurses' perception of professional relationship in the coronary care unit.	**Datainsamling:** Intervjuer **Ansats:** Kvalitativ **Urval:** 27 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Kvalitativ innehållsanalys.	Bristande relationer och samarbete mellan sjuksköterskor och ansvariga sjuksköterskor, skapade en dålig arbetsmiljö med konflikter. Bristande samarbete leder till utbrändhet hos sjuksköterskor som erfar att de fick mindre tid att ge god omvårdnad. Stress och missnöje ökade även risken för att misstag skulle ske.	9/9
8	**Titel:** Nurses' Perception of, and Barriers to, Delivering Cardiopulmonary Rehabilitation for Heart Failure Patients: A National Survey in Saudi Arabia **Författare:** Aldhahir, A. M.	to assess nurses' perception of the delivery of the CR program to patients with HF and to identify possible barriers and facilitating factors that might potentially affect the	**Datainsamling:** Enkät. **Ansats:** Kvantitativ. **Urval:** 1056 sjuksköterskor deltog.	Sjuksköterskor uppfattade Hjärt och lungrehabilitering som en effektiv vårdbehandling för patienter med hjärtsvikt. Hinder som framkommer enligt sjuksköterskor är nedsatt patientrörlighet, avsaknad av hjärt- och lungrehabiliteringscentrum, kostnadsaspekter och dåliga	8/9

	Tidsskrift: International Journal of Environmental Research and Public Health **Årtal:** 2022 **Land:** Saudiarabien.	referral decisions, specifically from the perspective of nurses in the Kingdom of Saudi Arabia.	**Analysmetod:** Deskriptiv statistik.	remissrutiner.	
9	**Titel:** Nurse perceptions of physical assessment skills for detecting acute progression of heart failure **Författare:** Goto, H., & Yamauchi, T. **Tidsskrift:** Japan Journal of Nursing Science. **Årtal:** 2021 **Land:** Japan.	to investigate whether years of clinical expe-rience and experience of encountering heart failure affect perceptions of theneed for physical assessment, and the nature of the association between per-ceptions and years of clinical experience.	**Datainsamling:** Enkät. **Ansats:** Kvantitativ. **Urval:** 653 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Deskriptiv statistik.	Sjuksköterskor erfarenhet att vårda patienter med akut hjärtsvikt påverkade vilka bedömningar som användes och som prioriterades. Mer erfarna sjuksköterskor observerade kroppsliga uttryck såsom andfåddhet, hudfärg och svettning. Medan sjuksköterskor med mindre erfarenhet använde tekniska undersökningar såsom auskultation och observation av bröstkorgen.	9/9
10	**Titel:** Perspectives of patients, families and nurses on pain after cardiac surgery: A qualitative study. **Författare:** Dağcan Şahin, N., & Gürol Arslan, G. **Tidsskrift:** Nursing in critical care. **Årtal:**	to examine post-cardiac surgery pain from the perspectives of patients, caregivers and nurses.	**Datainsamling:** Semi-strukturerade intervjuer. **Ansats:** Kvalitativ. **Urval:** 9 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Tematisk analys.	Sjuksköterskor beskriver att smärta efter hjärtkirurgi ofta var svårt att lindra fullt ut och ger en känsla av otillräcklighet i vårdandet. Smärtskattningsskalor användes och kompletterades med fysiska tecken och patientens uttryck. Smärtlindringen byggde på både läkemedel och omvårdnadsåtgärder inkluderat massage, andningsövningar och stöd vid mobilisering. Hinder	9/9

	2023 **Land:** Turkiet.			som framkommer är hög arbetsbelastning, smärtprotokoll och kommunikationssvårigheter vilket riskerar att smärtan förbises.	
11	**Titel:** Challenges in implementation of patient-centred care in cardiaccare unit: A qualitative study **Författare:** Charosaei, F., Rostami, S., Esmaeili, M., Molavynejad, S., & Vanaki, Z. **Tidsskrift:** Nursing Open. **Årtal:** 2023. **Land:** Iran.	to explore the barriers to the implementation of patient-centredcare (PCC) in the cardiac care unit (CCU) from the perspectives of patients, nurses,physicians and nursing managers.	**Datainsamling:** Semi-strukturerade intervjuer. **Ansats:** Kvalitativ. **Urval:** 10 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Kvalitativ Innehållsanalys.	Sjuksköterskor beskriver att implementera patientcentrerad vård till patienterna försvårades på grund utav hög arbetsbelastning, tidsbrist och personalbrist. Vårdens organisation erfarandes även vara läkarcentrerad, där sjuksköterskors roll blev att följa ordinationer i stället för att arbeta med patientens delaktighet. Detta gjorde att sjuksköterskor prioriterade medicinska rutiner i stället för att tillämpa vård utifrån patientens individuella behov. Psykosociala, sociala och existentiella behov undanskymdes vilket hindrade möjligheten att utveckla en vårdrelation.	9/9
12	**Titel:** Teacher-as-actor: Investigating the barriers and facilitators of patient education among hospitalized patients in a cardiology clinical unit **Författare:** Boyde, M., Tuckett, A., & Ty, J. **Tidsskrift:** Nursing & health sciences.	To explore barriers and facilitators to teaching patients in a cardiology unit.	**Datainsamling:** Semi-strukturerade intervjuer. **Ansats:** Kvalitativ. **Urval:** 14 sjuksköterskor deltog. **Analysmetod:** Tematisk analys.	Sjuksköterskor beskrev att utbilda patienterna om egenvård gällande sin hjärtkärlsjukdom som något centralt i vårdförloppet. Sjuksköterskor erfar dock att brist på tid och hög arbetsbelastning försvårade möjligheterna för att ge undervisning till patienterna gällande egenvård. Även patienternas bristande motivation, stress och kognition gjorde att vården blev begränsad. En god	9/9

Årtal:

2021.

Land:

Australien.

vårdrelation och, kommunikation till patienterna samt delaktighet av närstående underlättade omvårdnaden hos patienterna.

Mälardalens universitet

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdu.se